

Kuigi Tilsis mõisa häärber on praegu veel selline, nagu pildil näha, aimub sellest ajaloolisest suursugusust. Vallavanem Sirje Tobreluts ütleb, et hooned tuleb korda teha ja kogu mõisakompleksile õige otstarve anda.

MAIDU JAASONI foto

Tilsis mõis on nüüd Laheda valla oma

Esmaspäeval, 11. juunil võttis riigikogu majanduskomisjon vastu otsuse, mille alusel anti Tilsis mõisa peahoone, kõrvalhooned ja nende juurde kuuluv kinnistu Laheda valla omandisse. Vallavanem Sirje Tobreluts esindas majanduskomisjoni istungil taotlejat ja räägib edasisest asjaajamisest nii:

"Jõudsin esmaspäeval Tallinnast koju ja teisipäeva hommikul tegin kohe ettepaneku valla arengukavasse muudatus teha. Lisasin sellesse Tilsis mõisakompleksi restaureerimise, et saaks hiljem taotleda muinsuskaitseametist eelkõige uuringute ja projekteerimise raha. Mõisahoones on olnud alati lapsed. Nad on seal kasvanud ja õppinud ning kuna Tilsis põhikoolil on ka ruumipuudus, tahame taotleda neile hoonetele mõisakooli staatust. See on ainuke võimalus.

Praegu kasutab kool sellest kompleksist saunahoone tööõpetuse tundide pidamiseks. Koolil puudub aula ja üritusi korraldatakse võimlas. See ei anna sellist tunnet, mida on vaja 1. septembril kooliastujale ja südasuvel lõpetajale. Lisaks saab restaureeritud mõisahooned kasutada kultuuriüritusteks. Meil on heal tasemel kultuurijuht ja üritusi tehakse hästi.

Kuigi mõisahoone on praegu veel räämas, aimub sellest ajaloolisest suursugusust. Pargi oleme püüdnud koos Tilsis laste ja elanikega enam-vähem korras hoida, kuigi see ala kuulus riigile. Vaatad, selg häärberi poole, läbi pargipuude järvele ja mõtled, kas paradiisiki saaks ilusam olla. Õnneks on säilinud ka eesõu koos aia ja sisesõiduteega. Uhke!

Kui me staadioni valmis saame, siis veel enne, kui jõuame mõisahoo-

ne korda teha, tuleb korraldada ees- aia pargiosa ja rajada roosiaed. See ei nõua palju raha, rohkem ehk tööd, kuid loob mõisale ja peatselt valmi- vale sotsiaalrajale miljöö - kogu Tilsis küla saab kaunimaks."

Kui palju läks aega, enne kui üle- andmis-vastuvõtmisaktile võis alla kirjutada?

"Mitu head aastat. Selle- eest on kinnistu mõõdetud ja katastrisse kan- tud, suurus on 33 784 m². Hooned, ilus park ja järv - kõik on nüüd amet- likult valla omandis. Edasises elu- korralduses tuleb arvestada muinsus- kaitseõuetega, sest ala koos hoo- netega on muinsuskaitse all. See teeb asjaajamise aeglasemaks ja oluliselt kulukamaks."

Mis kaunis, see kallis, ütleb rah- vatarkus. Tulemus on loodetavasti seda ka väärt. Naima Navi

Konkursi "Kaunis Eesti kodu 2007" võitjaks tuli nelja kodu hulgas Põlvamaal Andres Vaasa ja Laine Vaasa kodu Himma külas Laheda vallas. Teist nii liigirikast iluaeda ümbruskonnas ei ole.

MAIDU JAASONI foto

Laheda vallavalitsus ja -volikogu tervitavad vallakodanikke võidupüha puhul!

Tagasivaade valimis- järgsele perioodile

Üle poolteise aasta on möödunud kohalike omavalitsuste valimistest. Mida on volikogu vallaelu korraldamisel teinud ja kas on püstitud valimistel antud lubaduste elluviimise kursil, sellest alljärgnevalt.

Vallaelanikud mäletavad, et viimased valimised olid meil üpris ägedad. Vastaskandidaate rünnates ja ennast upitades ületati kohati hea tava piir.

Laheda vallavolikogu viiendas koosseisus läksid üheksa kohta sotsiaaldemokraatide ja kaks kohta Keskerakonna nimekirjas kandidaate. Meie valla uue poliitilise jõu - reformikate esindajad nabi hääle üldarvu tõttu volikogusse ei pääsenud.

Volikogu alustas optimistlikult, sest sotsiaaldemokraatide valimis- võit löi eelduse meie mitmekülse ja erinevaid eluvaldkondi hõlmava programmi elluviimiseks.

Volikogus loodi neli komisjoni: sotsiaal- ja tervishoiukomisjon (esimees E. Vaino, liikmed M. Dorbek, M. Kuklase, E. Toova, K. Käis, K. Tobreluts), haridus-, kultuuri- ja spordikomisjon (esimees O. Veberson, liikmed A. Kallas, Ü. Tintso, S. Lillemäe, A. Määr), ma- jandus- ja eelarvekomisjon (esi- mees O. Pöder, liikmed Ü. Tintso, K. Vals, M. Kivi, A. Võru) ning re- visjonikomisjon (esimees A. Kets, M. Kuklase, K. Vals). Komisjonide töökoosolekud on toimunud vast- taval vajadusele.

Esiletõstmist väärib haridus- ja kultuurikomisjoni töö, kus probleemide lahendamine võetakse kiiresti päevakorda, tutvutakse olu- korraga kohapeal, kaasatakse spetsialiste, pakutakse ratsionaalseid lahendusi. Ettepanek komisjoniga liituda on tehtud volikogu liikmele A. Väarsile, et oleksime ka küla- liikumisega paremini kursis.

Tegelikult võiks komisjone ka- sata rohkem praktiliste asjade la- hendamiseks (näiteks koolide pika- ajalised soetus- ja remondikavad, teede hooldus ja remont, muinsus- kaitseobjektide tulevik jms).

Hästi on selle volikogu koosseisus käivitunud volikogu eestseisu- se töö. Eestseisus koosneb voli- kogu esimehest, aseesimehest ja komisjonide esimeestest.

Eestseisuses vaadatakse läbi volikogu istungi materjalid, jaga- takse komisjonidele ülesanded, lahendatakse vallaelanike, aga ka vallavolikogu liikmete avaldused või saadetakse need lahendamiseks vallavalitsusele ning reguleeritakse volikogu töökorraldust.

Praeguseks on toimunud 17 istungit ja on käsitletud 156 päeva- korrapunkti. Vastu on võetud 111 otsust ja 39 määrust.

Seekordset volikogu koosseisu iseloomustab küllaltki aktiivne osalemine teemade arutelul, samuti on istungite materjalid igapäev-

enne paremini läbi töötatud.

Olulisemate vastu võetud doku- mentidena võiks nimetada valla uut põhimäärust, volikogu komisjonide põhimäärusi, mitme allasutuse põhimäärusi, valla üldplaneeringut, arengukava muudatusi, aga ka mit- mesuguste normide kehtestamist (näiteks sotsiaaltoetuste määramise ja maksimise kord, koduteenuse osutamise tingimused ja kord, sot- siaalkorterite tüüri andmise ja kasu- tamise kord jne).

Elava diskussiooni on alati põh- justanud valla eelarve koostamise ja rahajagamise teema. Riigipool- sed eelarvenumbrid tulevad viimasel minutil, samas on tarvis valla eelarve kiiresti vastu võtta. Raha on alati vähe ja eks igauks seisab kirklikult endale südamelähedase valdkonna eest. Hilisemate protes- tide vältimiseks kavatseme tule- vikus põhjalikumalt läbi töötada allasutuste eelarvetaotlused.

Kõike meie programmis toodud pole võimalik kohe ellu viia.

Igaks aastaks on meil kavanda- tud omad prioriteetsed ettevõtmi- sed (näiteks 2006.-2007. aastal sot- siaalkorterite loomine ja sotsiaal- maja ehitus; 2007.-2008. aastal sportimis- ja vaba aja võimaluste parandamiseks nüüdisaegse staa- dioni ehitus). Samas tuleb hoida korras olemasolevad objektid: koolid, lasteaed, kultuurimaja, raa- matukogud. Raha peab jätkuma laste ja täiskasvanute huvitegevus- seks, hädasolijate aitamiseks, teede korrashoiuks jne.

Tänuks oleme neile ettevõtli- kele inimestele, kes on projekte kirjutasid raha oma tegevusala edendamiseks mujalt juurde too- nud (Siret Lillemäe, Andres Määr).

Volikogu liikmed töötavad oma valitud elualal ja tegelevad vallaas- jadega n-ö ühiskondlikus korras. Seega püsib volikogu paratamatult tavakodaniku jaoks tagaplaanil. Esile tõsta me volikogu ei tahagi, täidame vaid oma rolli vallaelus vajalike otsuste tegemisel.

Münu arvates on hea, et voliko- gus on olemas ka opositsioon, kes pakub välja teistsuguseid arusaamu. See lisab tööle võrdsust. Tasapisi on asendunud valimisjärgne jon- nakus ja vägikaikavedu koaliti- siooni-opositsiooni suhetes konst- ruktiivse tööga.

Vallavalitsus ja volikogu töö- tavad käsikäes teineteist arvestades ja toetades. Suur koorem on võetud ülesannete täitmisel kanda vallava- nem Sirje Tobrelutsul ja tema meeskonnal. Senini on nad oma tööga hästi hakkama saanud. Jõudu neile edaspidiseks!

Täna kõiki volikogu liikmeid asjalikkuse ja kohusetunde eest.

Kogu vallaharvale lahedat puh- kust!

Aare Kallas, volikogu esimees

Vallavanema veerg

Sirje Tobreluts,
Laheda vallavanem

Kaunist suve kõigile!

Vallalehe ilmumise ajaks on kalendrisuvi alanud. Tegelikult on juuni olnud mõnusalet soe ja mitmel pool on ületatud aastakümnete soojarekordid. 27-29 kraadi sooja tõi ka pikse ning ülivõimsa vihma koos rahe ja tormiga. 3. juuni rajaj ja sadu uhtusid minema ligi 150 meetrit Vana-Koiola - Tilsa teed. See üritati veel hilisõhtul sõideta

tavaks teha. Järgmisel päeval uhtus vihm uuesti tee minema. Praegu on tee täidetud kruusaga ja on tehtud uus teetruup.

Juuli lõpus, augustis hakkame remontima vallateid. Teede remont on planeeritud just sellele ajale, sest siis on vilid koristatud ja kraave saab paremini põllu servale tõsta. Seekord tegi parima pakkumise teede kraavitamiseks, truupeide tegemiseks ja kruusa veoks Aav Teenused Kõlleste vallast.

Ees on kaunis jaaniaeg, mil paljud inimesi sõidavad maale külla oma vanematele. Käiakse surnuaial ja minnakse jaanitulele lustima. Paljud leiavad ka oma sõnajalaõie ja õne.

Võidupäeva 23. juunil tähistatakse maakonnas ühiselt Orava vallas. Seal saadud võidutulega süüdatakse õhtul valla jaanituli Kõrbjärve ääres. Ootame jaanitulele kõiki, kel vähegi mahti ja tahtmist olla rõõmus ja lustiline. Anneme kätte peaminister Andrus Ansipi kaunistametele kodudele annetatud mastivimplid koos valla meenega.

Juba 25. juunil sõidavad meie väikesed tantsijad Tilsa koolist Tallinna koolinoorte laulu- ja tantsupeole. Meie lastel on seljas tuttuud rahvariiet, mis osalt saadi projekti abiga, kuid suur osa rahast tuli ikka eelarvest. Osalen ka ise sel imelisel noortepeol ja marsin koos lastega rongkäigus. Kahju on sellest, et osa vanemaid ei luba lapsi peole ja annavad sellest alles mõned nädalad enne pidu juhendajale teada. Selline äraütlemine tähendab ka partnerile tantsupeost eemalejäämist. Õpetaja Heli Jaaska on leidnud asendajad, kes peavad veel jõudma sammud selgeks õppida. Usun, et lapsed saavad sellest peost ainulaadse kogemuse.

2. juulil alustab kahepäevast töösuve 20liikmeline õpilasmalev. Maleva juhendajaks on Ainika Mägi, ta on teinud läbi vastava koolituse. Väike palve meie ettevõtjatele, talunikele: kui teie ettevõttes, firmas on pakkuda noortele jõukohast tööd, andke teada, tuleme appi. Ühisürituste korraldamiseks ja vaba aja sisustamiseks saadi ka Leader-projektist 7000 krooni. Usun ja loodan, et noortel tuleb asjalik ja huvitav töösuvi. Jõudu tööle!

Eks suvi ole paljudele valla inimestele puhkuseaeg. Ka vallavalitsuse töötajad puhkavad. Jälgige teateid, millal on võimalik kätte saada toetusi ja esitada taotlusi. Arendusnõunik töötab ka juulis.

Ka vallaleht läheb kaheks kuuks puhkusele. Järgmine leht ilmub alles septembris. Andke teada, mis võiks lehes teisiti olla, millest või kellest kirjutada. Kirjutage ka ise mõnest juhtumusest iseenda või valla elus.

Aidake kaasa, et hiljem oleks huvitavam lugeda. Suur tänu kõigile kirjutajatele ja kaasaaitajatele, kes on muutnud meie lehe loetavaks ja inforohkeks!

Suvel jätkub ka sotsiaalmaja remont. Vimistletakse, värvitakse ja tapeeditakse ruume.

Usun ja loodan, et riigihanke kaudu leiame juulis ka staadionile ja staadionimajale ehitaja. Sellise ehitaja, kes teeb mõistliku hinnaga valmis meie kõigile väga olulise sportimiskoha. Meie Laheda spordiklubi on juba mitu aastat osalenud edukalt maakondlikel võistlustel. Äsja saadi Vilustes suvemängudel teine koht. Võimalused harjutada on senini ju peaaegu puudunud. Pöidlad pihku ja ootame häid pakkumisi!

Kõigile tüdrukutele-poistele soovin mõnusat koolivaheaega. Palju liikumist, ujumist, lõõskavat päikest, et sügisel jälle kooliks valmis olla.

Tilsa ja Vana-Koiola kool ootavad esimesse klassi kõiki meie väikesi seitsmeaastasi mudilasi. Lapsevanemad, uskuge eelkõige ise, et kõige ohutum ja parem on nende jaoks kodule kõige lähem kool! Siin on ka nende kõige suuremad sõbrad. Toetame oma valla esimese klassi õpilast kooli nimekirja järgi 1000 krooniga.

Kosutage tervist, käige metsas ja nautige metsaande! Arvatavasti tuleb saagirohke ja vitamiinirikas suvi.

Vallavalitsuse teated

* Toimetulekutoetuse maksimine toimub 21. juunil ja 25. juulil ning hooldajatoetuse maksimine 5. juulil ja 6. augustil.

* Ajavahemikus 25. juunist kuni 27. juulini saab sünde ja surmasid registreerida Põlva maavalitsuses või mõnes teises kohalikus omavalitsuses.

* Alates 25. juunist on enamik vallavalitsuse töötajaid puhkusel. Pöörduda saab arendusnõunik Alar Alaperti poole esmaspäevast neljapäevani kella 8-16.

* Metsateatiste asjus 25. juunist 3. septembrini Laheda vallavalitsuses vastuvõttu ei ole. Neid saab esitada Põlva metsaomanike teabetuppa aadressil Põlva, Lao 5.

Ülevaade vallavolikogu 28. mai istungist

1. Maa sihtotstarvete määramine. Kuulati maakorraldaja Aivar Ats-pooli ettekannet. Seoses Võru - Põlva tee ehitusega on Kagu Teedevalitsuse ja omanike vahel sõlmitud kokkulepped ning sellest tulenevalt vajadus muuta maa sihtotstarvet. Laheda vallavolikogu otsustas hääldenamusega (poolt 8, vastu 0, erapooletuid 0) teha otsuse nr 18 - 57 "Katastriüksuse jagamisel tekkinud katastriüksuste nimede ja sihtotstarvete määramine".

2. Laheda valla õpilaste sõidusoodustuste määramise korra esimene lugemine. Kuulati vallasekretäri kt Kersti Käisi ettekannet. Laheda vallavolikogu otsustas hääldenamusega (poolt 8, vastu 0, erapooletuid 0) kinnitada määruse nr 5 "Laheda valla õpilastele sõidusoodustuste määramise kord".

Laheda vallavolikogu kinnitas 28. mail määruse nr 5 "Laheda valla õpilastele sõidusoodustuste määramise kord", mis hakkab kehtima eelolevast õppeaastast.

Laheda valla õpilastele sõidusoodustuste määramise kord Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 5 ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 31 punkti 6 alusel.

1. Peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1 Reguleerimisala

(1) Määrusega reguleeritakse algkooli, põhikooli ja gümnaasiumi päevases õppevormis õppivatele õpilastele, kelle elukoha aadressandmetena on Eesti rahvastikuregistrisse kantud Laheda vald, kooli ja koolist koju sõiduks sõidusoodustuste andmine.

§ 2 Mõisted

(1) Sõidusoodustuseks käsitletakse:
1) tehtud kulutuste hüvitamist sõidupiletite alusel 100 % ulatuses;
2) tasuta bussisõitu võimaldava dokumendi (edaspidi sõidukaart) taotlemist.

§ 3 Sõidusoodustust saama õigustatud isikud

(1) Sõidukaardi on õigustatud saama õpilased, kes omandavad põhiharidust Vana-Koiola koolis või Tilsa põhikoolis.
(2) Sõidukulude hüvitamist 100 % ulatuses on õigustatud saama õpilased, kes omandavad üldkeskharidust gümnaasiumiastmes Laheda valla territo-

3. Võru valla üldplaneeringu kooskõlastamine. Kuulati Kersti Käisi ettekannet. Laheda vallavolikogu otsustas hääldenamusega (poolt 8, vastu 0, erapooletuid 0) teha otsuse nr 58 "Võru valla üldplaneeringu kooskõlastamine".

4. Kuritegevusest Laheda vallas 2006. aastal ja jaanuarist aprillini 2007. Kuulati konstaabel Jan Jõema ettekannet.

5. Vallavanema info. Valminud on Tilsa staadioni projekt. Sotsiaalmaja ehitusest ja sisustamisest. Kauni kodu kandidaatide esitamine hiljemalt 29. mail 2007. Võru-, Valga- ja Põlvamaa omavalitsuste päevad. Laheda õpilasmalev - juhendaja Ainika Mägi. Toimus õpetajate atesteerimine. Kehtnas toimus omavalitsuspäev. Haridus-, sotsiaal- ja kultuurikomisjoni istungist. Projekti

riumist kuni 35 km kaugusel asuvas õppeasutuses.

(3) Õpilastele, kes omandavad üldkeskharidust gümnaasiumiastmes Laheda valla territooriumist kaugemal kui 35 km asuvas õppeasutuses, hüvitatakse sõit kooli ja koolist koju üks kord nädalas ning seoses riiklike pühadega.

(4) Väljaspool Laheda valda põhiharidust omandavale õpilasele sõidusoodustust ei rakendata.

(5) Käesoleva paragrahvi punkti 3 ei kohaldata, kui hariduse omandamine väljaspool valla koole on põhjendatud.

2. Peatükk SÕIDUSOODUSTUSE TAOTLEMINE JA TAOTLUSE MENETLEMINE

§ 4 Sõidusoodustuse taotlemine

(1) Taotluse esitab Laheda vallavalitsusele (edaspidi vallavalitsus) õpilase seasülik esindaja või vähemalt 16-aastane õpilane:

1) sõidukaardi saamiseks hiljemalt kahe nädala jooksul alates õppeaasta algusest;
2) sõidukulude hüvitamiseks sõidupiletite alusel kulutustele järgneva kuu 15. kuupäevaks.

§ 5 Taotlusele esitatavad nõuded

(1) Sõidukaardi taotluses tuleb märkida õpilase nimi, õppeasutus, klass, peatuse nimi, bussiliini number ja väljumise kella-aeg lahtepunktist ning nädalapäevad, millal liini kasutatakse.
(2) Sõidukulude hüvitamise taotluses tuleb märkida taotleja nimi, õpilase

"Teekivikatte paigaldamine Vana-Koiola kultuurimaja esisele platsile" sai rahastuse. 12.-13. juunil projekti Interreg III lõpetamine. Aasta õpetaja kandidaadid.

Kersti Käis,
vallasekretäri kt

Laheda vallavolikogu 19. juuni istungi päevakord:

* Jäätmekava vastuvõtmine.

* Arengukava muudatusettepanekute tutvustamine.

* Revisjonikomisjoni aruanne.

* Laheda valla 2006. aasta majandusaruande kinnitamine.

* Laheda valla 2007. aasta lisaeelarve kinnitamine.

* Laheda valla 2007. aasta eelarve muutmine.

* Vallavanema info.

nimi, õppeasutus, taotlusele lisatud sõidupiletite kogumaksumus ning taotleja pangakonto number. Taotlusele lisada sõidupiletid.

§ 6 Sõidusoodustuse määramine

(1) Vallavalitsus kontrollib hiljemalt viie kalendripäeva jooksul taotluse vastavust käesolevale määrusele.

(2) Puuduste esinemisel teatab vallavalitsus sellest viivitamatult taotlejale ning annab puuduste kõrvaldamiseks tähtaja, mis ei tohi olla pikem kui viis kalendripäeva.

(3) Puuduste kõrvaldamata jätmisel sõidusoodustusi ei määrata.

(4) Sõidukaarti taotlevate õpilaste andmed edastab vallavalitsus vedu korraldavale firmale hiljemalt kolmandal nädalal alates õppeaasta algusest. Sõidukaart väljastatakse õpilasele õppeasutuse kaudu.

(5) Sõidukulud hüvitatakse hiljemalt seitsme kalendripäeva jooksul taotluse esitamisest ülekandega taotluses märgitud pangaarvele.

§ 7 Sõidusoodustuse kehtimine

(1) Sõidusoodustust kehtib õppeaasta jooksul alates 1.septembrist kuni õppeaja eksamiperioodi lõppemiseni.

§ 8. Rakendussätted

(1) Tunnistada kehtetuks Laheda Vallavolikogu 25.01.2006.a määruse nr 1 "Laheda valla eelarvest makstavate sotsiaaltoetuste määramise ja maksimise kord" § 15.

(2) Määrus jõustub 1. augustil 2007.

Aare Kallas, vallavolikogu esimees

Lääne-Põlvamaa jäätmekava toob korraldatud jäätmeveo ja jäätmejaamad

Põlvamaa keskkonnateenistus kiitis heaks Kõlleste, Kanepi, Valgjärve, Laheda ja Vastse-Kuuste valla ühise jäätmekava, mis on piirkonna jäätmemajanduse arengu aluseks järgmistel aastatel. Ülesandeid ja tegevusi on jäätmekavas palju, sest üha suurenevad jäätmekogused ja karmistuvad keskkonnanõuded sunnivad jäätmetega tõsiselt tegelema.

On arvestatud, et inimesel tekib keskmiselt 200-300 kg olmejäätmeid aastas. Vaid kolmandik sellest kogutakse ja veetakse prügilasse. See on märk sellest, et suur hulk inimesi ei täida endiselt oma kohustust muretseda prügikonteiner ja sõlmida jäätmevõrguga leping. Lootuses hoida kokku kümmeaastase krooni veetakse prügi metsa, põletatakse lõkkes, ahjus või kaevatakse maasse.

Ainus toimiv lahendus prügistamist vähendada on kõik jäätmetekitajad (majapidamised, ettevõtted) ühtsesse jäätmeveosüsteemi haarata. Viie valla baasil moodustatakse üks suur jäätmeveopiirkond, mille teenindamiseks valitakse välja kõige soodsamat hinda pakkuv jäätmeveofirma. Kõik jäätmetekitajad kantakse andmebaasi ja liitumine on kohustuslik. Nende jaoks, kes juba

praegu seadust täidavad ja on prügiveolepingu sõlminud, ei muutu suurt midagi. Kes lepingu sõlmimisest kõrvale püüab hiilida, peab tasuma minimaalse arve nii või teisiti. Tühjendama peab konteinerit tiheasustusaladel kord kuus ja hajaasustuses kord kvartalis. Jäätmevedu võiks sellisel kujul nendes valdades rakendada järgmise aasta alguses.

Lisaks olmeprügile tekib inimestel ka palju muid jäätmeid. Nii ongi jäätmekavas üheks tähtsamaks tegevuseks jäätmejaamade rajamine. Jäätmejaamades kogutakse neid jäätmeliike, mida korraldatud jäätmevedu ei hõlma. Jäätmejaama saab tuua näiteks vanu rehve, elektri- ja elektroonikaseadmeid, metallijäätmeid, pakendijäätmeid, suuremõdulisi jäätmeid (vana mööbel) ja ohtlikke jäätmeid (akud ja patareid, kemikaalid, päevavalguslambid jne). Jäätmejaamad rajatakse valdade tömbekeskustesse. Et motiveerida elanikke oma jäätmeid sorteerima ja jäätmejaama tooma, on jäätmete üleandmine seal tasuta. Esimesed jäätmejaamad võiksid valmis olla järgmisel aastal.

Nagu analüüsist selgub, on paljude jäätmeliikide käitlemise võimalused puudulikud. Peatselt muu-

tub oluliselt kulukamaks jäätmete senine peamine käitlusviis - vedu ja ladestamine prügilasse -, kuna piirkonda teenindavad nõuetele mittevastavad tugiprügilad (Adiste, Räpo, Aardlapalu) suletakse hiljemalt 16. juulil 2009. Arvestades, et üha rohkem jäätmeid tuleb enne ladestamist töödelda ja taaskasutada, on uute jäätmete käitlemiseks mõeldud kohtade rajamine hädavajalik. Nii näiteks tuleb oluliselt suurendada biolagunevate jäätmete taaskasutamist (lisaks haljastusjäätmetele tuleb eraldi koguda ja käidelda ka köögijäätmeid). Seoses hoogustuva ehitustegevusega muutub üha tähtsamaks ehitus- ja lammutusjäätmete nõuetekohane käitlemine; paljude jäätmeliikide puhul jääb esialgu lahenduseks ladestamine prügilasse. Nii on ka piirkonna jäätmekava eel-nõus arvestatud, et paljude jäätmeliikide käitlemine, sh lõppladestamine, lahendatakse ühiselt koostöös teiste Kagu-Eesti omavalitsustega, rajades selleks Kagu-Eesti jäätme-keskuse. Oluline on, et jäätme-keskus ei asuks jäätmetekitajatest liiga kaugel. Sellega on arvestatud ka piirkonna jäätmekavas.

Rein Kalle
Põlvamaa keskkonnateenistus

Gustav Nikopensius küla asjadesse enam ei sekku

Linnalegend räägib, et laps küsis vanavanematelt, miks nad poliit-seid ei kutsunud, kui küüditajad õue tulid.

Kirjutan seda lugu teadmisesega, et Gustav Nikopensiuse eakaas-lased ja ka paar-kolmkümmend aastat nooremad inimesed teavad, kuidas elu kolhoosikorra esimestel aastatel maal välja nägi. Noorematel see teadmine puudub. Elu läheb selleks liialt kiiresti edasi, et minevikku kaevuda. Isegi kui see puudutab oma esivanemaid.

Aga unustada see aeg ja need tublid inimesed, kes Eesti sõja-järgsest viletsusest välja kiskusid, oleks ülekohus.

Aasta 1954. Augustis on Gustav Nikopensius kutsutud Kalinini-nimelise kolhoosi esimeheks. Ta on 29aastane, äsja abiellunud. Abikaasa Nellyst saab sama majandi agroom neljaks aastakümneks, neist 17 on ta peagroom. Esmamulje, mis Nikopensiusele kolhoosist jääb, on masendav. Eriti hull on asi esimeses brigaadis Lahel: seal mädaneb ristik põllul ja karjale ei ole seega talvel midagi ette anda.

Normipäeva tasu on kopikad ja paar kilo põhku. Noort meest see ei heiduta. Ta jääb paigale, rajab oma perele Mustajõe kodu ja juhib Kalinini-nimelist kolhoosi, mis hiljem liitub Joosuga ja 1971. aastal Vardjal asuva Auroraga kolhoosiks Koit, järjest 35 aastat, esimesed kümme aastat otse loomulikult puhkusest. 1989.aastal annab ta korralikul järjel ja juba aastaid Põlva rajoonis kolme esimese seas oleva majandi noorematele üle ja jääb pensionile.

Kaosel ja viletsusest välja

Uue esimehe tulekul oli Kalinini suur korralagedus. Lahel oli olnud eesotsas algharidusega mees, kes istus rohkem kohalikus kaupluses. "Siinsetel maadel ristik ei kasvanud, kuid Lahel kasvas. Mis oli sest kasu, kui augustis ristik põllul mädanes," meenutab Gustav Nikopensius.

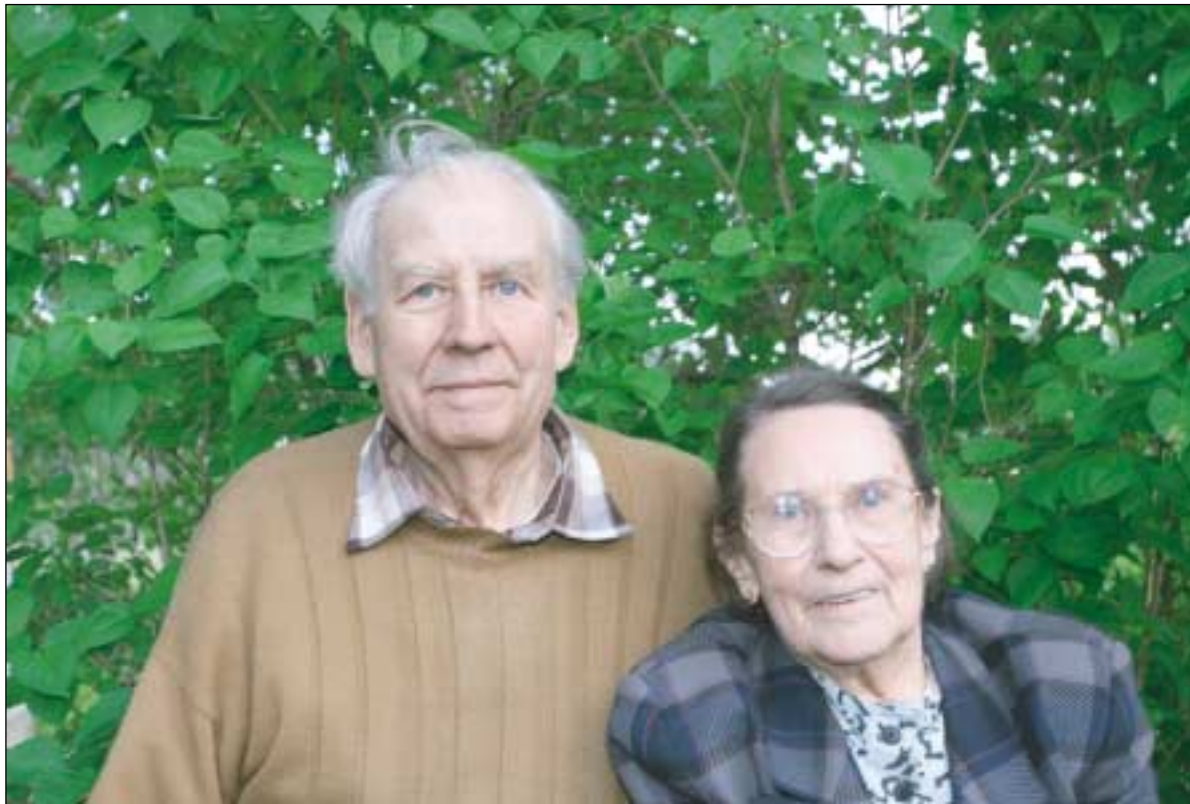
"Tol talvel oli õudne pilt," täiendab Nelly Nikopensius. "Tiined lehmad sõnnikul maas."

Kari jäi maha. Nooremad ei tea ehk selle tähendust. Iseenesest on asi lihtne: lehmad olid nii näljas, et ei jõudnud asemelt tõusta. Et nad üldse ellu jääksid, tõsteti neid kõitega üles. Rajoonist anti käsk metsast oksa raiuda, tükeldata ja lehmadele ette anda.

"Ega me muidu oleks lehma jalule saanud, hakkasime neile leiba küpsetama. Vilja oli, jahvatasime ja küpsetasime. See aitas," räägib Gustav Nikopensius.

Mustajõel ja Tilsis hein ja ristik ei kasvanud, seal oli liiga happeline maa. Hakati põlde lupjama. Nelly meenutab, kuidas kadunud Kibena Jaan Nikopensiust manitses, et Kibena maadel ei ole ristik kunagi kasvanud. "Me proovime perämene kõrd," oli Nikopensius vastanud. Tegelikult kasvas ristik missugune! "Kibena Jaan läks mööda ja vangutas pead: see on imede ime. Ma ütlesin, et me panime rohtu. Põld oli lupja saanud."

"Põldude lupjamine oli esimene töö, mis tuli ära teha. Kõik kolhoosi kulul! Labidaga pandi lubi auto peale, labidaga maha ja ka laotati labidaga," meenutab Nikopensius. Hiljem hakati maid lupjama riigi kulul. Kolhoosil oli 1954. aastal kaks veoautot. Nelja aasta pärast sai esimees villise, seni oli sõitnud jalgratta ja

Nelly ja Gustav Nikopensius oma koduaias Mustajõel.

MAIDU JAASONI foto

mootorrattaga.

Kuna teid ei olnud, hakati neid tegema. Seejärel alustati kuivendust, et niitusid saaks kasutada. Jälle majandi raha eest. Kui kuivendust hakati riigi raha eest tegema, siis Koidu kolhoos nimekirja ei mahtunud: öeldi, et küll on kuivendatud.

"Papa (nii kutsus abikaasat Nelly) ei olnud rajoonis soositud," selgitab Nelly. Partei rajoonikomitee esimese sekretäri Nõmmega Nikopensiusel läbisaamist ei olnud. Ja küllap tuli tal selle eest nii mõnigi kord lõivu maksta. Nikopensius ei olnud kaua aega parteis. Kuni tehti selgeks, et parteitu mees ei saa majandit juhtida.

"Toda päeva ma mäletan, kui ta siis Põlvast tuli," sõnab Nelly. "Mees ei nuta, aga tookord olid küll pisarad silmas."

Vimm jäi. Oli parteis või mitte, Nõmm teda ei soosinud. See ei olnud veel kõik. Kuskilt ilmus välja süüdistus, et Gustav Nikopensius on teeninud Saksa sõjaväes. Nõmm kutsus Nikopensiuse välja, viimasel ei olnud midagi omaks võtta, sest sellel ajal õppis ta Väimela tehnikumis. Asi läks nii tõsiseks, et Nikopensius pidi kohale tooma kursusekaaslased, kes tõendasid, et Gustav käis tookord koolis. Lõpuks selgus, et SSis oli teeninud 1904. aastal sündinud nimekaim, kes oli Nikopensiusest kaks-kümmend aastat vanem. Asi sai klaariks, aga Kalev Nõmm ei palunud kuni surmani Gustav Nikopensiusest vabandust, kuigi pahandust tekitas palju.

Esimene kaubamärk - lina

Eesti üht kõige ilusamat linapõldu olen näinud Võru-Põlva maantee ääres. Lina võib olla uskumatult ilus, kui põld on tasane, umbrohust puhas, lina kõrge, ühtlane ja õitseb. Sellised olid Koidu kolhoosi linapõllud.

"Linast sai raha," ütleb Gustav Nikopensius lihtsalt. "Kui müüsid üle plaani, said topehthinna." Mäletavasti vedas ta Kalinini kolhoosi vaesusest välja just linast saadud sisetulekuga. Seal olid suured põllud lina all. Oma osa linakasvatuse edus oli ka Nellyl agroomina, sest pärast Väimela tehnikumi lõpetamist oli ta kolm aastat töötanud Põlvas linaseemne kasvatamise jaamas. Tema kontrollida oli kaheksa majandit Võru, teist sama palju Põlva rajoonis.

Teine kaubamärk - orkester

Kolhoosile puhkpillide ostmine tuli tegelikult juhuse kaudu. Gustav Nikopensius oli Kalinini kolhoosi esimeheks olnud umbes neli aastat ja suur vaesus oli majandil seljataga, kui talle pakuti orkestri jagu puhkpille. Keegi oli tellinud komplekti ja jätnud välja ostmata. "Öeldi: osta ära! Mõtlesin, hea küll, ostan. Siis nad seisid pool aastat. Pea-raamatupidaja Peeter Tatar hakkas ütleva, et kui pillid on ostetud, tuleks neid ka mängida," meenutab Nikopensius.

Ta läks muusikaõpetaja Ilmar Patrassoni juurde asjast kõnelema. See ütles: imelik mees oled, oleksid võinud sellest varem kõnelda. Kuid orkestri ette ta tuli. 27. märtsil 1960 oli esimene harjutus ja esimene kontsert oli sama aasta lõpus Lahe rahvamajas.

"Ilmar Patrasson oli orkestris A ja O. Nõudlik. Mitte keegi meist ei osanud enne mängida," meenutab Nelly, ainuke naine orkestris. Algul õppis ta klarnetit mängima, siis ansambli jaoks ka saksofoni ja kitarr. Gustav Nikopensius mängis alti ja oli orkestrivanem.

Paljud on maamullas, praegu veel elavatest mängis Peeter Tatar esimest alti, Peeter Pechter väikest trummi, Vaino Hilp baritoni, Aksel Polli kornetit ja Nelly Nikopensius teist klarnetit. Ilmar Patrasson juhatas orkestrit 18 aastat, kuni oma surmani.

Orkester lõpetas tegevuse neli aastat tagasi. Mängijaid jäi väheks. Vist sai saatuslikus see, et ei kasvanud peale tulihingelist eestvõtjat.

Orkestrit mäletatakse praeguseni. Vallavanem Sirje Tobreluts ütleb, et iga kooliaasta juhataja sisse oma orkester, see oli võimas ja tõi värinad hinge. Nelly meenutab laulupidudest osavõttu ja teisi esinemisi. Korra oli Koidus külas sõpruskolhoosi esimees Valgevenest, kes imestas, kuidas saab kolhoosil nii heal tasemel orkester olla.

Käidi Valgevenes ja mujalgi, ikka nii, et kolhoosirahvas Ikaruse peale ja mõneks päevaks puhkama.

Naine mootorrattaga

Teenimatult vähe on räägitud Nellyst, õieti pole üldse räägitud, kuid Koidu kolhoosi edendamisel on ta kõvasti vaeva näinud. Nii iseloomustab Nelly Nikopensiust vallavanem.

Paljud meenutavad, kuidas Nelly kiirel ajal mootorrattaga ringi kihutas. Ta on neid põlluteid mõõtnud nii jalgratta, tsikli kui ka autoga. Üks tsiklisõit lõppes esmapilgul õnneliku kukkumisega, kuid hakkas aastakümneid hiljem tunda andma. Moskva põllumajandusnäituse jaoks oli välja valitud Kalinini kolhoos. Ruttu oli vaja eksponaate, sest masin oli Põlvast neile järele tulemas.

"Mul olid kõik eksponaadid koos, aga seemneproovid tuli ka kaasa anda. Need olid võtmata. Vihma

hirmsasti sadas, oli vaja minna Tilssi. Võtsin papa mootorratta ja kihutasin ruttu-ruttu Tilssi, võtsin proovid ja sama ruttu tagasi. Teed olid libedad, neid õieti ei olnudki. Panin keskuse akna all end küllili. Kuulsin Tatra Peetri ütlemist: "Nüüd on läbi!" Mina mootorratta all. Kuklase Leida jooksis ruttu juurde. Hõikasin sellele, et mul ei ole midagi häda, tõstke mootorratas mu seljast ära."

Kui Nelly oli jõudnud kaevu all end puhtaks pesta, oli auto eksponaatidel järele ja asi korras. Tookord ei tundnud Nelly endal mingit häda olevat, peale selle et nägu oli hirmsasti kriimustatud. Selg hakkas tunda andma nelikümmend aastat hiljem. Kui kasutitar Eve ta Maarjamõisasse arstide juurde viis ja seal uuringud tehti, öeldi, et pärast kukkumist tulnuks röntgenisse minna. "Ma olen üldse väike arsti juures käija, ma ennem kannatan valu."

Sirje Tobreluts mäletab Nelly kuulsat lilleaeda ja Gustavi mesilast ning õunaaeda. "Mul oli tiigi ääres kiviktaimla ja aias 96 roosi, papal 15 mesilastaru. Nüüd on papal üks taru mesilasi ja mul üks elulõng." Ilus on see avar aed ka murukattega, küllap tuleb kunagi keegi, kes äratav aia roosidele või teeb midagi omatahti.

Ühel hetkel tuli Nelly ja Gustavi ellu Eve. Evekene, nagu Nelly teda kutsus. Aastad on kiirelt läinud, Eve on lõpetanud arstiteaduskonna, loonud pere, nüüd lõpetab internatuuri. "Nii et meil on tütar ja kaks tütre-tart Grete(12) ja Kristina (8). Aga põllumehi neist vaevalt saab." Kuid vanavanematel on nad sagedased külalised.

Asjadesse rohkem ei sekku

Kui Gustav Nikopensius ameti maha pani, tegi ta otsuse, et küla asjadesse rohkem ei sekku. Ja polegi seda teinud. Ainult Nelly teab, kuidas papa hinges nii mõndagi kaalub, kas või nädalatast kivikoristust Tilga põllul, kus lapsed rohkem metsaservas möllasid, kui põllul traktorikärusse kive pildusid. "Ma jälgisin: papa vaatas kella, pool tundi oli möödas, traktor ikka seisis. Ma mõtlesin, et küll ta nüüd tahaks öelda. Aga ei öelnud ega sekkunud," lausub Nelly.

Laheda töökatele ja hoolsatele inimestele palusid Gustav ja Nelly öelda selle eest, mis nad majandis tegid, kõige suurema tänu. Nelly lisas, et kahjuks on väga paljud surnud ja noored läinud.

Naima Navi

Konkursil "Kaunis Eesti kodu 2007" autasustati mastivimplita Arvi ja Viive Kääriku Kõobi talu Himma külas.

MAIDU JAASONI foto

Tilsi lastekodu sajandi üritus oli suur motopäev

Kevadel oli lastekodu elu väga elav ning sportlik. Aprill algas MTÜ Eesti Ellujäämisseltsi korraldatud looduslaagriga, kus 20 meie last õppisid kaks päeva sood ja metsa tundma, seal orienteeruma ja muid kasulikke nippe, mida tavalisel inimesel looduses väga vaja on.

Tutvuti ka prügimajandusega. Ja suur oli üllatus, kui palju rämpsuhinimega iga päev toodab! Sama firma eestvõtmisel korraldati veel kaks laagrit maikuu. Need olid juba üleriigilised laagrid. Kohal olid lapsed nii Kesk-, Kirde- kui ka Kagu-Eestist. Peaaegu kõik Tilsi lastekodu lapsed said laagris käia ja loodustarkusi kõrva taha panna.

Eesti Ellujäämisseltsiga on lastekodu koostööd teinud juba õige mitu aastat ja selle seltsi juht ning laagrite korraldaja Aigar Liping kiitis meie lapsi väga.

Teist kevadet järjest korraldasime oma lastekodu sisese jooksu- võistluse. Kui eelmine aasta piirdusime nelja jooksupäevaga, siis nüüd kahekordistasime neid. Jooksust osavõtt oli igati aktiivne, sest igal etapil osales 35 - 40 last. Kokku käis jooksurajal 49 last, mis on meie lastekodu laste arvu arvestades üsna palju.

Maikuu oli tormiline reisirühm. Klassidega käidi ekskursioonidel väga erinevates Eesti paikades, kus varem ei ole käidud. Kuid ei käidud ainult klassireisidel. Meie piigade pere võttis ette reisi Pärnumaale ja tutvus selle maakonna vaatamisväärsustega. Eriti meeldis tüdrukutele Tori hobusekasvatuse.

Õppeaasta lõppes sel korral täpselt 1. juunil ja oli edukas. Kõik lõpetasid klassi. Ja mitu last sai ka kutse vallavanema vastuvõtule, mida korraldatakse iga kooliaasta lõpus. Paljud said ka kooli direktori tunnustuskirja tubli sportimise ja muude tegevuste eest, mis koolielu edendavad.

2. juunil toimus aga kogu hooaja tippüritus - suur motopäev. Korraldas

selle Red Hawksi motoklubi, kaasa aitas Ameerika Auto AS. Sellist mootorite müra, sellist tehnikat ja nii vahvaid mehi, kes ei pidanud paljaks tulla üle Eesti Tilsi meie lastele oma masinaid ja oskusi näitama, pole siin kandis ammu nähtud. Lisaks korraldati lastega hulgaliselt mängu, näiteks kõievedu, mille võitsid lapsed.

Kohal oli ka ehe sepp, kes ääsil rauda kuumutas ja alasil rauatükist naela või mõne muu kasuliku jubina tagus. Kaasa olid võetud veel judovõistleja, kes koos lastega hulgaliselt võtteid läbi proovis. Üles astus noortebänd Evergreen 86, mis läks eriti peale tüdrukutele.

Pärast aktiivset tegevust pakkusid korraldajad kerget einet. Üritus lõppes vahva tantsuõu ja vestlusringiga. Red Hawksi motoklubi kodulehel on järgmised sõnad: "Red Hawks MC tänab kõiki, kes aitasid kaasa ja võtsid osa Tilsi lastekodu üritusest! Tegemist on kindlasti sajandi üritusega ja nii palju positiivseid mälestusi ja emotsioone vaevalt et lähiajal jälle saab. Te olete parimad ja ilma teieta poleks sellest tulnud välja see,

mis tuli!"

Selle üritusega oli ka suvi kätte jõudnud. Juba järgmisel päeval, 3. juunil pakkisid paljud lapsed oma asjad ning asutasid ennast suvevaheajale minema. Kes vanaema juurde, kes sugulastele külla. Suur hulk lapsi läks suve veetma tugiperre. Tugipere on täitsa tavaline Eesti pere, kel on soov lastekodulapsi aidata ning neile kodusoost ja hoolivust pakkuda. Ka kodumudelit näeb enamik meie lapsi just oma tugiperedes. Need pered on olnud meie sõpradeks juba aastaid ja nüüdseks on välja kujunenud juba korralik ja kogemustega tugiperede seltskond. Ka Laheda vallast on mitu peret selles toredas ja tänuvärses ringis. Alati on teretunud uued pered, kel tahtmist liituda.

Aitäh kõikidele headele inimestele! Kaunist suve kõigile! Hoidke end ning oma kodu ja kodukohta! Need on inimese elus väga olulised, millest ei saa enne aru, kui neist ilma oled jäänud.

Raido Kaljula,
direktori asetäitja
õppe-kasvatustöö alal

13.-22.juunini toimub Lõuna-Eesti poiste sõjaväelaager. Noored mehed saavad tunda, mida tähendavad sõjaväedistsipliin ja sõdurielu. Põlvamaalt on kohal 30 poissi. Esimese asjana tuli poistel ehitada koht, kus keiseri jalgsi käis. Vasakult: labidat hoiab Renee Põldmaa, teda assisteerivad selle grupi poisid (Tilsi poistest Marko Hurt ja Raigo Zahkna).

RAIDO KALJULA foto

Kultuurimajas jälle hooaeg seljataga

Vana-Koiola kultuurimajas on taas üks tegevushooaeg läbi saamas. Täidlusringid tegutsesid meil oktoobri algusest kuni juuni lõpuni. Praegu töötab kultuurimaja all viis ringi: naislauluansambel Laululust, naisrahvatantsurühm Viisu, käsitööring Padjaklubi, näitetrupp ja noortansambel Drunken Pillow.

Kõik kollektiivid on tegutsenud aktiivselt ja ennast ka väljaspool valda heast küljest näidanud. Eraldi toon esile Viisu edukad esinemised Lätimaal, Laululusti osalemise laulupidudel Moostes ja Taageperas, näitetrupi toredad etteasted Põlva- ja Võrumaal ning laureaadi tiitli sõnameistrite zhanripäeval Vana-Koiolas, Padjaklubi toreda näituse Tilsi põhikoolis, noortebändi plaadilindistuse ja menüü esinemised mitmel suurüritusel Lõuna-Eestis. Tänu kõigile ringijuhitajatele ja kollektiividele tubli töö eest!

Kuna Laheda vald osaleb Eesti-Läti-Venemaa Interreg IIIA ühisprojekti, on meil toimunud Läti partneritega mitu ühisüritust. Lisaks sellele oleme osa võtnud kultuuriseminaridest Aluksnes, Petseris ja Pihkvas. Projekti kaudu tehakse ka mõned investeeringud Vana-Koiola kultuurimajja. Augustis tehakse projektist kokkuvõtteid.

Suvistest üritustest on kohe ukse ees jaaniõhtu 23. juunil. Ka seekord toimub pidu Kõrbjärve ääres. Õhtu

algab väikese kontserdiga, kus astuvad üles esinejad nii meie vallast kui ka naabervaldadest. Pärast seda saavad nii suured kui ka väikesed osaleda lõbusatel võistlustel. Koos õpime selgeks ka mõned ühistantsud. Õhtut aitab juhtida Kadri Laube Võrust. Tantsumuusikat teeb Helena&Band. Tegemist on täiskoosseisus verivärske Põlvamaa ansambliga, kus esilauljaks on eelmise aasta karaokeässa konkursi võitnud Helena Virt. Diskomuusikat pakub DJ Heiti Salumets. Lisaks toimuvad jaaniloterii ja ilutulestik, avatud on puhvetid.

Suur tänu kõigile, kes on lahkelt aidanud lõkkematerjali leida!

28. juulil toimub Tilsi Kõrbjärve ääres noortefestival "Laheda rock". See on esimene suurem noortele mõeldud muusikaüritus meie vallas. Korraldajateks on noorteühendus "Laheda valla noored muusikud" ja Vana-Koiola kultuurimaja. Esinema on kutsutud noortebändid üle Eesti, praegu käivad festivali peaesineja leidmise läbirääkimised.

11. augustil on kõik

oodatud Ridali lennuväljale, kus toimub lennupäev. Sel päeval saavad kõik huvilised soodsalt nii mootorkui ka purilennukiga lennata ning ka atraktsioone vaadata. Lisaks pakub päeva juht lõbusat äraolemist ja tegevust kogu perele. Samal ajal ja samas kohas toimub ka maakondliku paarisvõrkpalliturniiri etapp.

Soovin kõigile ilusat jaaniaega ning meeldivat suve!

Andres Määr,
valla kultuurikorraldaja

Konkursil "Kaunis Eesti kodu 2007" autasustati mastivimpliga korteriühistut Tilsi Koda Tilsi külas.

MAIDU JAASONI foto

Selline siis oligi lõppenud kooliaasta 2006-2007

Koolielu on ka esimese suvekuu palavate ilmade ajal igati kohane kokku võtta. Õppeperiood lõpeb, jagatakse tunnustusi. Õppeaasta lõpeb aga 30. augustil. Ka vahepeal toimub mõndagi olulist.

Tõenäoliselt ei kujuta suve lõpul keegi täpselt ette, milliseks kujuneb uus õppeaasta. Üldtööplaanis määratlesime prioriteedid: maakonnas oli see eelkuteõpe, vallas seati ülesandeks matemaatika õpetamise täiustamine ja tulemuste parandamine. Seadsime eesmärgiks täiustada ka erivajadustega õpilaste tugisüsteemi ja luua alus koostööks Kannuse Juhani Vuorise kooliga Soomes.

Juba sügise hakul tuli mul pühendada palju aega organisatoorsele tööle. Riik kavandas muuta koolide rahastamist. Kindlaid seisukohti polnud. Oli vaid soov rahalisi vahendeid "õiglase- malt jagada". Kuna seisukohti oli mitu, siis tulemuseni ei jõutudki. Piltlikult väljendudes: kord Vestmann peal, siis jälle Piibeheht peal. Selline asjaajamine tõi omavalitsustele tulutut aja- ja närvikulu.

Vallavanem Sirje Tobreluts seisis ja otse öeldes võitles Laheda koolide rahastamise eest. Seda enam, et tabelite koostajatele tuli selgitada nii koolide struktuuri eripära kui ka valesid lähteandmeid. Põhimõtte-liselt kokkuvõttes midagi ei muutunud.

Põhilise töö koolis teevad õpetajad. Nende vahetumine õppeaasta jooksul seadis kõrgemaid nõudmisi õpilastele, samuti õpetajatele endile. Septembris alustanud huvialajuhi Reet Külaotsa start on olnud muljetavaldav. Hoogu ta ei võtnudki, kohe paistis silma uute julgete ideede ja tegusemissooviga.

Ajaloolane Allan Espenbergi pealtnäha uje olek oli õpilastele algul harjumatu. Mõned said temast valesi aru. Õige pea hakkas koostöö sujuma. Seitse õpilast viis ta olümpiaadile, lisaks tehti uurimistööd.

Poiste töö- ja tehnoloogiaõpetuse õpetaja leidmisega oli probleeme. Kaio Holsting lõpetab neil päevil TÜ haridusteaduskonnas pedagoogikaõpingud, et seejärel juba tehnikavaldkonna spetsialisti teadmisi nooremõpetajana rakendada. Poistele õpetajaga töötamine meeldib. Ütlevad, et tahavad tundi minna.

Holsting on mõndagi põnevast kavandanud. Kool on kulutanud sellele mõnikümme tuhat krooni, et töövahendeid uuhadada ja töökeskkonda korrastada.

Lapsepuhkusele siirdunud diplomeeritud noored spetsialistid paraku asendama tulla ei taha. Õpetajateks said verinoor üliõpilane Margot Posti inglise keeles ja taaskohtumise üle rõõmustanud Maimu Peemot eesti keele ja kirjanduse alal. Nende töö tulemuseks on edukad sooritused lõpueksamitel.

Veel juuni algul naasis pere juurest tööle meie oma emakeeleõpetaja Katrin Vaheoja. Jõudis õpilastele konsultatsiooni anda ja eksami vastu võtta. Kolme kuu vältel oli meile tugevaks toeks Andres Määr.

Probleemid tulid meie majja hoopis mujalt. Millegipärast valitseb naabervallas Põlvas arvamus, et kui mujal enam logelda ei saa, siis viin paberid Tilssi. Mitu selle kandi õpilast on pidanud oma seisukohti revideerima. Mõnda selli ei võtnud juba perekondliku kuuluvuse ja sealsete kommete pärast vastu. Ei ole ega saagi Tilsi kool olla laiskadele ja valelikele pelgupaigaks. Seda tõdesid mõnedki alaealiste komisjonis.

Kool on peale õppimise ka kasvamise ja kasvatamise koht. Koostöös lastekoduga võtsime tõsiselt kavva laste suitsetamise lõpetamise. Tulemusi on. Paljudele on piisanud selgitamisest. Mõni õpilane taltub direktori käskkirjaliste noomituste järel. Kolmandad peavad enne muutumist politseinikega kohtuma ja trahve maksma.

Inetud lood toimusid järjestikku aastavahetuse eel. Koolipoisid lõhkusid asula kaunistuseks pandud tulesid ja koolimaja akna- klaase. Ka siin seksusid korra kaitsjad. Süüdlased selgitati välja ja sunniti kahjusid hüvitama.

Väga töökas ja mõistev on kooli hoolekogu. Õpilasesindus näitas oma võimeid just teisel poolaastal kenade kujunduste, näituste ja ürituste korraldamisega.

Sidemete tugevdamine soomlastega sai teoks märtsis.

Aasta jooksul on olnud hulk meeldejäädavaid üritusi. Ka õpetajatel, näiteks 6. oktoobril toimunud valla haridutöötajate ühine õpetaja päeva tähistamine ja kohtumine doktor Peeter Mardnaga.

Kõiki projekte tänava realiseerida ei jõutudki.

Lõpp hea, kõik hea. Nii öeldakse. Seatud eesmärgid õppetöös on hästi täidetud. Õnnestusid 3. ja 6. klassi õpilaste matemaatika taseme- tööd ja 8. klassi matemaatika arvestustöö, 15 õpilase kokku 45 lõpueksamisooritust samuti.

Järgmisel aastal ootab meid ees kompleksne riiklik järelevalve ehk inspekteerimine. Eks siis annavad hinnangu välishindajad-koolikat- sujad.

Kõik eespool loetletu on aga siiski vaid killuke meie igapäevastest tegemistest. See on osa Tilsi koolikultuurist, millele tuginedes kavandame oma tegemised järgmiseks aastaringiks.

Kõigile ilusat kosutavat suve!

Aivo Roonurm,
Tilsi põhikooli direktor

Õpetaja Sulev Arundit on põhjust õnnitleda

Vanemõpetaja Sulev Arund töötab Tilsis põhikoolis 5. - 9. klassi kehalise klassi õpetajana 2002. aastast. Sellest õppeaastast ka klassijuhatajana. Ta on maakonna kergejõustikuvõistluste peakohtunik ja Põlva kergejõustikuklubi president.

11. juulil tähistab Sulev Arund oma esimest juubelit, sel puhul tunnustas haridus- ja teadusminister Tõnis Lukas tema tööd tänukirjaga.

Mis tõi teid koolispordi juurde?

Missioonitunne ja õpitud amet. Olen alustanud Tallinna spordiinternaatkoolis, õppinud neli aastat Tartu ülikoolis kehakultuuriteaduskonnas. Minu jaoks on see loomulik jätk.

Teistes ainetundides on õpetajal abivahenditeks õpik, töövihik jm. Teil kehalise kasvatuse õpetajana vaid oma teadmised, sõna ja sisendusjõud. Kui palju hingejõudu kuulub, et teha lapsele selgeks, kui hea sportliku tulemuseni ta jõuda võiks?

Siin on küsimus hariduses, õigemiin hariduses. Rolli mängib see, kui koloriitne isiksus õpetaja on. Laps tunnetab kähku, kas õpetaja soovib teda õpetada või annab kohustuslikus korras tundi. Mida suurem isiksus, seda kiiremini tekib kontakt, sil-lakene õpilasele. Õpetaja teadmised ja õpilase soov neid omandada peavad kokku saama, ilma selleta ei saa tulemustest rääkida. Minult võtavad lapsed väga kergesti õpetust.

Viimased viis aastat olete õpetanud Tilsis põhikoolis kehalist kasvatust, samas olete Põlvas kergejõustiku treener. Miks te valisite Tilsis oma töökohaks?

Juba kakskümmend kuus aastat olen ma olnud Põlva spordikooli treener. Ülikoolist oli suunamine kehalise kasvatuse õpetajaks. Olen olnud asendusõpetajaks mitmes koolis, samal ajal pidevalt treeneriametit pidanud. Väikestes koolides ei ole meesõpetajale täit töökoormust, mis toidaks. Mehi ja isiksusi, tugeva karakteriga õpetajaid peaks koolis rohkem olema. Praegu on isiksuste põud nii koolis kui kodus. Perekonnad on tihti haavatud, laste hinged on haavatud. Lapse reageeringust on see tunda, kui kodus ei ole miski korras. Tihti puudub ka kodus isiksus, kes lapse elu korraldaks. Lapsel puudub kasvataja, see inimene, kelle sõna maksab, olgu see isa, ema või õpetaja. Peaks olema keegi, kes teeb lapsele selgeks, kuidas asjad on ja et nad ei ole teisiti.

Sulev Arund tulevases Tilsis staadionil.

MAIDU JAASONI foto

Treenerina uurisin korra oma õpilaste tausta. Lõin klassipäeviku lahti, ja mida ma näen: ühel lapsel ei ole isa, teisel on vanemad surnud, kolmandal vanemad lahus, ja nii ridamisi. Hull lugu! Kuidas ma peaksin nende lastega suhtlema? Õpetajana pean ma seega täitma teatud isikute, ka perekonna rolli.

Teie käes on tundlikus eas lapsed, õpilased 5. - 9. klassini. Kuidas nad kuuletuvad?

Ka kehalise kasvatuse tundides tuleb ette distsipliinküsimusi. Enne kui hakata treenima, tuleb mõnikord dresseerida. Selleks kuulub natuke aega, et inimlapse korrapäratu tegevus muutuks mõtestatud tegevuseks. Kuni reegleid omaks ei võeta, ei ole ka mängu. Tunnis on samamoodi: kui lapsed korda ei pea, ei saa neid õpetada. Algul oli ka siin Tilsis kord kaunis võõras teema. Mina nõudsin korda, õpilased vaatasid mind usumatult: ei ole võimalik! Kuid jõuluku oli kord majas, tegid, mida neilt nõuti.

Tilsis põhikoolis on lapsi nii tavakodudest kui ka lastekodust. Kumma tahe maksab?

Siin on lapsed võrdsed. Mina usun, et lastekodu lapsed ei saa koolielu dikteerida ainult selle tõttu, et nende hingeelu on rikutud ja seetõttu võiks neil suurem õigus olla. Koolis pean mina, õpetaja, kelle riik on pannud koolitunnis elu korralda-

ma, ka seda tegema. Kuidas saab olla võimalik, et õpilane loob õppetunni jaoks reeglid? Ei saa lubada õpilasel oma kapriise õpetaja peal välja elada. Laps peab harjuma sellega, et tal on nõudlik õpetaja, ja leppima sellega, et koolikohustust tuleb täita.

Teil on olnud kuulsaid õpilasi, kümnevõistleja Indrek Turi ja Eesti rekordi omanik sprindis Argo Golberg näiteks. Kuidas te nad leidsite?

Tunni käigus. Olin Vastse-Kuuste koolis asendusõpetajaks. Vastse-Kuustes oli üks sirge asfalteeritud tänavalõik. Jooksime seal 60 meetrit, et vaadata, kes nad on ja mida suudavad. Üks üsna tagasihoidlik noormees jooksis aja 7,6 sekundit! Argo Golberg. Tundus võimatu, kuid jäin oma stopperit uskuma. Varsti olid Klaipeedas sõprusvõistlused, kuhu olid Võru kergejõustikulapsed võistlema kutsutud. Kutsuti mind ka. Võtsin Argo Golbergi kaasa ja poiss jooksis seal rahvusvahelises konkurentsis kuutkümmet meetrit 7,4 sekundiga. Ime oli sündinud.

Nii et ka juhused võib elus rolli mängida?

Juhused mängivad väga paljus rolli. Ka selles, et ma olen õpetaja ja sattunud spordi valdkonda. Seda ma ei tea, mis mind spordi poole tõukas. Põlva keskkoolis olin keskmaajooksja. Ise ma valisin selle ala. Olen olnud ise

endale treener ja õpetaja. Õpetaja peab märkama lapse eeldusi. Minu koolis seda õnne paraku ei olnud. Sattusin ajalehekuulutusele, kus kutsuti Tallinna spordiinternaatkooli järelkonkursile. Olin tookord nii noorte kui ka täiskasvanute klassis maakonna kiireim jooksja, kuigi ise treeninud. Otsustasin, et lähen, proovin konkursil. Soovituskirja ei olnud. Sinna pidin sõitma Moskva-Tallinna rongiga, mis peatus Põlva jaamas kuue ajal hommikul. Tol hommikul jäin ärkamisega hiljaks ja umbes kilomeeter oli veel minna, kui rong jaama jõudis. Panin koti maha. Kas jooksin või mitte? Jooksin.

See oli müstiline rong. Ta seisis. Ei olnud vagunisaatjat, tegin ise vaguniukse lahti, istusin ilma piletitä rongi ja sõitsin Tallinna. Minu jaoks oli see müstiline kogemus. Tagantjärele mõeldes: sekundid võivad otsustada inimese saatuse.

Millised võimalused on spordihuvilistel siin Tilsis koolis? Lapsevanematele on see oluline teada.

Ma tean, et ehitatava staadioni projekt on tekitanud vastakaid mõtteid. Et on liiga kulukas ja kas see piisavalt kasutust leiab.

Kui me esimest korda nende inimestega kokku saime, kes genereerisid mõtte, et asula keskel võiks kõnnumaa asemel staadion olla, siis ma kaitsesin seda mõtet. Need miljonid, mis Eesti riik ja Laheda vald staadioni ehituseks kokku panevad, lähevad asja ette. Praegu pole Tilsis laste jaoks motivatsiooni, sest võimala on kitsuke ja õiget spordiväljakut pole.

Me jõudsime koos äratundmisele, et staadioni ehitus Tilsis on vajalik. Ma julgustan lapsevanemaid, et kui staadion on valmis ja on ilusti tehtud, siis saab see lastele tõmbekeskuseks.

Mul on tunne, et Tilsis kooli direktoril on teie suhtes lootusi. Lootusi selles mõttes, et te õpetate Tilsis koolis edasi?

Viis aastat tagasi ma mõtlesin, et tulen siia korra appi. Kolm korda nädalas on mul Tilsis õppetunnid, lisaks treeningud Põlva spordikoolis. Treeneripalk ükski ei toida, midagi oli vaja juurde võtta. Õpetaja palk on kõrgemalt noteeritud, kuigi õpetajal algab pärast jaanipäeva puhkus. Treenerina sõidan oma õpilastega Varssavisse võistlema. Mida paremini sa töötad, seda rohkem ringi reisid ja enne iga sõitu ajad asju, et su õpilased sõita saaksid.

Mina olen nõus kehalise kasvatuse õpetajana jätkama. Kõigepealt peavad olema lapsed õpetatud, üritusi

võib olla vähem. Parem vähe häid üritusi, kui kogu aeg üks pisikeste ürituste virvart.

On räägitud ka kooli olümpiamängudest, aga Tilsis ei ole selleks veel valmis. Võib-olla sünnib see paari aasta pärast. Seda ideed ei saa lörtsida. Küll jõuame.

Te olete 7. klassi juhataja. Kuidas ennast selles rollis tunnete?

Sattusin sellesse rolli sunniviisil ja minult nõuab hingejõudu tegelda laste sisemiste asjadega. Ma ei tee seda raha pärast. Olen missioonitundega õpetaja, sellepärast nõustusin. Ütlesin lastele, ärgu nad minu peale pahandagu, kui ma nõudlik olen. Neil tuleb minu nõudmisi täita.

Ütlesin neidudele, et klassis peab tundma lille-, mitte tolmulõhna. Et hommikuti võiks näpuotsaga lillekeksi lauale tuua, et domineeriks lillelõhn.

Kas Tilsis on kasvamas mõni Turi või Golberg?

Õpetaja silm on ikka lootusrikas, lapse kujunemine palju vaevarikam. Äratundmine on üks, kuid kujunemine võtab aega. Laps peab olema motiveeritud, keskkond loeb. Kohaliku lapse vaba aja veetmise muudab tohutult rikkamaks staadion, kui see kord valmib. Siis ei ole hirmu, et Tilsis muutuks sumbunud konnatiigiks. Siia tulevad lapsed ka teistest piirkondadest. Parksepa oodatakse juba pingsalt. Tellimus on olemas, oleks vaid staadion.

Siin võiksid toimuda treeninglaagrid, sest suvel on ka majutamise ja toitlustamise võimalus. Peale selle kaks järele ujumiseks. Tilsis oleks nagu kalliskivi, mis sarama lüüakse.

Ma olen täheldanud tendentsi, et Tilsis on hakanud avanema. Hea on see, et osa õpetajaid käib tööle linnast, see toob värskust. Kolmveerandüheksane ja poolekolmene buss on muutunud kultuuribussideks. Seal saavad kokku nii õpetajad, õpilased kui ka kohalikud elanikud. Seal saab palju räägitud.

Mind hakati kaitsevärke värbama. Võib-olla olengi oma olemuselt sõjaväelane, kuid ma ütlesin ära, sest meie riigi alus on lapsed, mitte kaitseväge. Kui koolis pole korda, pole ka riiki, olgu kapital milline tahes. Koolis ja kodus peab valitsema kord, õpetaja missioon on üüratult tähtis.

Võib-olla kunagi jõutakse äratundmisele, et õpetaja on riigis kõige tähtsam persoon, sest ta kujundab uut elu. Ma vähemalt püüan. Vahepeal peab ennast koomale tõmbama, vahepeal maksma panema.

Naima Navi

Lõpetajad

Tuuli Toom, Tartu Descartes'i lütseumi 12.klass
Silver Suurniit, Kanepi gümnaasiumi 12. klass
Keiu Koppel, Põlva ühisgümnaasium 12. klass
Maive Pütt, Põlva ühisgümnaasium 12. klass
Evelyn Lume, Põlva ühisgümnaasium 9. klass
Maicel Pütt, Põlva ühisgümnaasium 9. klass
Liisa Devtsuk, Põlva ühisgümnaasium 9. klass
Taavi Vals, Põlva ühisgümnaasium 9. klass
Katre Raidma, Põlva ühisgümnaasium 9. klass

Igal hetkel elus on oma tähendus. Astu homsele vastu kiirustamata, siis leiad hinnalisi hetki igas päevas.

Älis Innos, Tilsis põhikooli 9. klass
Anu Jõela, Tilsis põhikooli 9. klass
Kristel Kurg, Tilsis põhikooli 9. klass
Kaidi Kuur, Tilsis põhikooli 9. klass
Priit Muld, Tilsis põhikooli 9. klass
Taavi Must, Tilsis põhikooli 9. klass
Tarmo Nikopensius, Tilsis põhikooli 9. klass
Sandra Nurmsi, Tilsis põhikooli 9. klass
Kally Sillaste, Tilsis põhikooli 9. klass
Marek Tigas, Tilsis põhikooli 9. klass
Rauno Veberson, Tilsis põhikooli 9. klass
Rauno Ploompuu, Tilsis põhikooli KR klass
Tarmo Rohtla, Tilsis põhikooli KR klass
Tormi Tint, Tilsis põhikooli KR klass
Velor Mahlapuu, Tilsis põhikooli LOK klass
Ardi Maat, Parksepa keskkooli 9. klass
Riccardo Lemvald, Urvaste kooli 9. klass

Vana - Koiola Kooli tublid õpilased

Väga head õpitulemused
Mona-Lisa Evestus, 2.klass
Mari-Liis Kõiv, 3.klass
Silver Schmeiman, 3.klass
Birgit Vana, 3.klass
Inge-Marit Tigas, 5.klass
Eliis Vana, 5.klass
Head ja väga head õpitulemused
Joanna Juks, 3.klass
Gaily Piirimaa, 3.klass
Laura Ploompuu, 4.klass
Reio Pütt, 4.klass
Kristjan-Keijo Kindsiveer, 4.klass
Kristo Kindsiveer, 5.klass
Raido Kõiv, 5.klass
Mart Tigas, 6.klass
Väga head tulemused maakondlikel maadlusvõistlustel
Silver Kornilov, 3.klass
Kristjan-Keijo Kindsiveer, 4.klass
Kristo Kindsiveer, 5.klass
Mart Tigas, 6.klass

Väga head tulemused maakonna joonistuskonkurssidel
Birgit Vana, 3.klass
Joanna Juks, 3.klass
Jaanika Ojasaar, 3.klass
Jana Ojamets, 4.klass
Väga head tulemused maakondlikus keskkonnaviktoriinis
Eliis Vana, 5.klass
Inge-Marit Tigas, 5.klass
Siiri Kornilova, 4.klass
Väga head tulemused RMK metsandusliku võistlusel
Raido Kõiv, 5.klass
Kristo Kindsiveer, 5.klass
Head tulemused RMK metsaviktoriinis
Laura Ploompuu, 4.klass
Reio Pütt, 4.klass
Kristjan-Keijo Kindsiveer, 4.klass
Väga head tulemused muusikas
Joanna Juks, 3.klass

Tilsis põhikooli tublid õpilased

Kiituse pälvivid väga heade õpitulemuste eest
Kadri Arula, 2. klass
Arti Arula, 3. klass
Rauno Veberson, 9. klass
Kiituse pälvivid heade õpitulemuste eest
Kätlin Piirimaa, 2. klass
Kaili Keel, 2. klass
Targo Tintso, 2. klass
Stella Salu, 2. klass
Gerrit Lanno, 3. klass
Meelis Oru, 3. klass
Margo Saarna, 3. klass
Ave Blohhiin, 3. klass
Maarja-Liis Paap, 4. klass
Richard Vares, 4. klass
Mari Jõela, 5. klass
Kajali Kikkas, 5. klass
Marilyn Liiv, 5. klass

Vaivika Nikandrova, 6. klass
Anneli Oru, 6. klass
Sandra Salu, 6. klass
Kristi Uiibo, 6. klass
Siiri Täht, 7. klass
Rando Veberson, 7. klass
Kätlin Kinsiveer, 7. klass
Taavi Kurvits, 8. klass
Anu Jõela, 9. klass
Vahhur Sakkos, LOK
Kiituse pälvivid osalemise eest maakonna olümpiaadidel
Jari Sala, 6. klass, bioloogias 6. koht
Rauno Veberson, 9. klass, matemaatikas 3. koht

Mari Jõela päästis väikese Merjami

Julge ja otsustav tegutsemine aitab elus alati. Julgelt tegutses ka **Mari Jõela (pildil)**, kes päästis vetevana käest väikese Merjami...

Suviselt kuuma päevad on meelitanud palju inimesi igasuguste veekogude äärde. Üks meelispaiku on ka Laheda vallas asuv Kõrbjärv.

Sel päeval oli järve ääres hulk inimesi, hästi palju lapsi. Mari, kes oli just veest tulnud ja puhkas rannaliival, märkas äkki väikest tüdrukut vee alla vajumas. Polnud aega mõelda, tuli tegutseda. Mari jooksis vette, haaras väikese lapse sülele ja tõi kaldale. Õnneks ei olnud laps jõudnud eriti palju vett sisse ahmida ja polnudki vaja rohkem teha kui

lasta väikelapsel vesi välja kõhida.

Merjami ema oli sealsamas ja parasjagu vastas kellegi küsimusele. Sündmus toimus hetkega. Nii lühikesega, et ema ei jõudnud veel rea-geeridagi.

Väikese Merjami ema on nüüd Marile meeletult tänulik ja tulevikus ei lase ta oma last hetkekski silmist, kui see vees sulistab.

Vesi on soojal ajal küll ääretult meeldiv kosutaja, kuid samas kui hiiliv vaenlane, keda kogu aeg on vaja silmas pidada. Ärge laske oma lapsi üksi järve äärde ja järve ääres pange ikka tähele ka teisi!

Tänuhliku ema sõnad, mõtted ja tunded andis edasi

Raido Kaljula

Vana-Koiola kooli tegemistest

Räätsamatk Valgesoos

4. juunil käisid Vana-Koiola kooli tublimad õpilased koos õpetajatega Valgesoos matkal.

Giidi abiga panime räätsad jalga. Algul oli raske kõndida, aga varsti harjusid kõik. Poolteisetunnine matk soos möödus kiiresti. Teel tutvustas giid soos kasvavaid taimi ja näitas loomade tegutsemise jälgi. Leidsime ka mulluseid jõhvikaid.

Metsas näitas giid meile sipelgapesa ja jutustas sipelgate sõjast. Pärast pisikest puhkepausi ja kommiga kosutust algas tagasitee. Matka lõpus süütasime lõkke ja küpsetasime vorstikesi. Kellel veel jõudu jätkus, ronis linnuvaatlustorni ümbrust uudistama.

Õppekursioon Karula rahvusparki

5. juunil käisid Vana-Koiola kooli õpilased õppekursioonil Karula rahvusparkis. Küllastas Metsamoori pereparki, Värtemäe mesilast ja Saarjärve kaanikoda.

Kõigepealt käisime kõrgel "mäel", kus Metsamoor pajatas mäe tekkeloo. Ta tutvustas ravimtaimi ja rääkis nende raviomadustest. Koos maitsi maltsa ja põdrakanepit. Loitsukeldris tutvustas Metsamoor

looduspille ja laulis loitsulaule. Lapsed said mängida huvitavaid mänguväljakul. Lõpuks pakuti ravimtaimeteed.

Mesindustalus Värtemäel tutvustas Mati Urbanik Eesti mesinduse ajalugu pakktarust klaastaruni. Lapsed nägid mesitaru sisemust läbi klaasi ja said kärjemett maitsta.

Saarjärve kaanikojas näitas Elmar Susi haruldasi apteegikaane ja rääkis nende ravivast toimest. Veel näitas ta huvitavaid ussirohte ja taimeleotisi. Põnev oli jutt kobrastest.

Päeva lõpetasime tunnistuste andmisega kaanikoja õuel.

Seto talurahvamuseumis

7. juunil käisid Vana-Koiola kooli õpetajad Seto talurahvamuseumis. Tutvusime XIX sajandi lõpu ja XX sajandi alguse taluarhitektuuri, vanade tööriistade ja käsitööga.

Käsitöö on Setomaal alati au sees olnud. Ainulaadne on setu värviline heegelpits, mida kasutati pühaserätide, käterätide, pealinikute ja ka põlledel juures. Setu mees kannab aga vene mõjutusena särki ehk hamet pükste peal. Kaunistusena on kasutatud sissekootud punaseid triipe ja kirju, hiljem ka pealeõmmeldud vööpaelu. Kõige huvitavamad on aga setu meeste sukad: need ei jää oma rikkalike kirjude ja erksate värvidega märkamatuks.

Savitöökojas tutvustati savipottide tegemist, sepikojas sepatööd. Õpetaja Mart katsetas ise hobuse- raua valmistamist.

Keha kinnitasime tsäimajas, kus pakuti rahvustoite: kartuliputru, suulliimi, kama, rabarberipiirakut ja küümnsäid.

Siret Lillemäe, Vana-Koiola kooli juhataja

Vana - Koiola kool soovib oma praegustele ja tulevastele õpilastele, lapsevanematele ning kõigile headele sõpradele ilusat suve. Kohtume taas uue õppeaasta avaaktusel 3.septembril kell 10.

Tilsi põhikoolis tegutses kuusteist huvialaringi

Kooli huvitegevus ei ole üksi õpilaste ajaviitevorm, vaid sellel on oma kindlad eesmärgid ja ülesanded. Regulaarne huvitegevus toimub enamikus koolimajas. Töö- tulemuste väljundiks on näitused, võistlused ja esinemised, need on üliolulised õpilaste ning kooli maine kujundamisel.

Sellel õppeaastal tegutses Tilsi põhikoolis 16 huviringi. Osa õpilasi osales kolme-nelja ringi töös. Oli ka neid, kes ei leidnud sobivat tegevust ega aega üheski ringis osaleda.

Kui poisid olid rohkem seotud spordiringidega, siis tüdrukud valisid kunsti, käsitöö, muusika ja

tantsu. Edukalt töötasid kaks rahvatantsuringi, neil oli palju esinemisi.

Eriti tahan kiita 9. klassi lõpetajat Älis Innost, kes sai Eesti laskurliidu väljaantud rinnamärgi.

Koolipidudeks saali ja fuajee kaunistamise võtsid enda kanda käsitöö- ja kunstiringi tüdrukud. Nende juhendajateks olid Marika Koomägi ja Eha Kaljula.

Väiksemate tantsutüdrukutega tegeles Eve Hütt ja suurematega Reet Külaots. Mõlemad rühmad esinesid kooli üritustel, vanemad lisaks rammumeeste võistlusel ja Lätimaal Trapene tantsupeol.

Muusikaringe on meil mitmesu-

guseid, neid juhendas Heli Vestla. Näitering, mille juhendajaks oli Maarika Asi, tõi jõuluajal lavale sisuka näidendi, kus osales palju õpilasi. Teisel poolaastal kahjuks näitering lõpetas tegevuse.

Spordiringide eestvedajateks olid Davis Kostõgov ja Olev Veberson. Mõlemate tegevus oli edukas. See toetas kooli kehalise kasvatuse õppekava täitmist.

Kokkuvõttes andsid kõik huviringid endast parima. Suur tänu lastevanematele, kes olid meile igati abiks. Kohtumiseni septembris!

Reet Külaots, Tilsi põhikooli huvijuht

Laheda laat läks korda

Hoolimata taevasse kogunenud äikesepilvedest, toimus 26. mail Tilsi põhikooli parkimisplatsil esimene Laheda lustlik laadapäev. Kohale oli tulnud nii küüliku-, mee-, leiva-, riiete- kui ka käsitöömüüjaid.

Suurimaks lõõginumbrikuju- nesid batuut ja elektriautod - järjekord oli kilomeetripikkune - , hüpata ja sõita said lapsed nõrkemiseni.

Turvavöö kinnitamise vajalikkusest autos sai aimu nn avarisimulaatoril. Pargis sai vaadata ja oma käega katsuda vanu autosid. Päästeameti Nublu teenis kallistusi nii suurtelt kui ka väikestelt austajatelt. Kohal olnud vana pritsauto kastas soovijaid vee ja vahuga. Veemõllu jätkus pikaks ajaks. Samuti tutvustati päästeameti projekti "Kodu tuleohutuks!", jagati infomaterjale.

Veidi suuremad huvilised said vanas meiereimajas õhupüssist täpsust lasta.

Suur tormijooks toimus pannkookidele: need oli väga maitsvad. Meie tublil pannkoogiküpsetajal oli lausa higimull otsa ees!

Koolimajas tegutses väike käsitöönurk, kus sai õppida nõõbipildi tegemist. Käsitööklassis olid üleval meie käsitöökubli valmistatud kaudid esemed.

Suur tänu laada korraldajatele. See oli igati kordaläinud üritus. Samuti tänane osalejaid ja toetajaid. Aitäh kõigile!

Airi Varend

Ümarlaud tiivasirutajatega

Kallid noored! Täna sirutate oma tiivad ja lendate hoopis laiematele avarustele....

Need on ühed tavalisemad ja sagedasemad sõnad, mida koolilõpetajatele öeldakse. Loo kirjutamise ajaks on Tilsi põhikooli lõpetajatel tehtud kolmest eksamist kaks ja jäänud on vaid valikeksam, mis toimub 15.juunil. Kõik on veendunud, et ka see eksam saab edukalt tehtud ja laupäeval, 16. juunil on kõigil võimalik istuda lõpetajatele määratud aukohtadel ning kuulata neidsamu alguslauseid.

Millised on siis meie tänavuse lõpetaja mõtted? Ümarlaua äärde kogunesid meie maja lapsed, kes põhikooli seljataha jäta- vad: Tarmo Rohla, Kristel Kurg, Anu Jõela, Velor Mahlapuu ja Kaidi Kuur. Puudus Sandra Nurmsi, temaga olime vestelnud juba eelmisel päeval.

Kool saab läbi ja tavaliselt meenutatakse möödunud. Mis on esimesed asjad, mis tulevad meelde seoses Tilsi põhikooliga?

Kristel: Mulle tuleb meelde esimene päev, kui ma tulin siia kooli 4. klassi. Jõulud olid. Kingituseks saime imevahvad komisokid. Seejärel tuleb meelde meie klassi lõpureis Soome.

Kaidi: Prangli saare reis oli ka vahva. Üleüldse tehti siin koolis üsna palju ekskursioone. Eriti varasematel aastatel. Mina mäletan ka oma esimest päeva siin koolis. Mind pandi istuma Ivoga, kes oli vasakukäeline. Mina aga kirjutasin paremaga. Andis hulk aega harjuda, et normaalselt kirjatöödega hakka- ma saada ja mitte teineteise käsi nügida.

Velor: Diskod olid eelmisel aas-

tatel toredad. Sel aastal oli neid aga vähe. Ei tea, miks küll? Arvan, et ehk nende pahanduste ja probleemide pärast, mis diskod tekkisid.

Sandra: Mina tunnen ennast praegu üsna kõhedalt. On ju nii, et siia kooli meid tagasi enam ei võeta, aga uude kooli meid veel ei võeta ja nii ongi mul tunne, et ma pole kusagil vajalik. Aga kooli kohta võin küll öelda, et see on meil vahva, ilus ka ja asub looduskaunis kohas.

Tarmo: Meil on hästi palju ringe, kus kõigil on võimalik ennast rakendada, aga millegipärast on nii, et algul minnakse õhinaga ringi, mõne aja pärast hoog raugub ja enam ei viitsi keegi midagi teha. Tegelikult võiks ju, kui võimalused on olemas. Mulle tuleb meelde, et sellel aastal algas üsna tugev võitlus suitsetamise vastu. Ja üsna karmilt. Kes ikka pidevatest märkustest õppust ei võtnud, see sai politseilt trahvi. Arvan, et eks see tasapisi hakkab tulemusi ka andma, st kooli ajal ei suitsetata või siis jätab mõni selle päris maha.

Edasi meenutasid lapsed endisi õpetajaid Ruth Pihlet, Kadri Pisarenkot ja Katrin Vaheoja, kellega koos on huvitavaid elamusi saadud.

Suvel kavatseb enamik noori minna tööle, et teenida raha uude kooli minekuks. Kaidi plaanib minna Jõhvi kutsekooli, Sandra ja Kristel seavad sammud Tartu kutsekeskusesse, Tarmo Paidesse, Velor Vana-Antslasse ning Anu plaan on edasi õppida gümnaasiumis. Lõpetajatele soovitakse ikka kergest põrumist ja edu uues koolis. Soovime siis seda ka meie.

Pesast lendajad kutsus ümmarguse laua äärde juttu puhuma

Raido Kaljula,

Tilsi lastekodu direktori ase-
täitja õppe-kasvatustöö alal

Muumioru pere läheb puhkusele

Muumioru lasteaed saatis teele oma seitsmenda lennu rõõmsameelseid ja algatusvõimelisi lapsi. Soovime, et neist kasvaksid oma kodukoha kultuuripärandit ja kesk- konda hoidvad ning säästvat mõtte- viisi edasi viivad inimesed.

Tehes õppeaastast kokkuvõtteid, võime tunda rõõmu ja rahulolu kor- daläinud ettevõtmiste ja laste arengu üle. Me teame, et laps õpib kõige paremini siis, kui saab silmaga näha ja käega katsuda ning kui sellele lisanduvad veel maitse- ja lõhnaelamused. Nii püüdsime võimalikult palju õppekäikudel käia.

Põhjaliku uurimistöö oleme teinud Tilsi pargis ja Kõrbjärve ääres, vaadeldud puid, linde, lilli ja libli- kaid. Ilumetsa metskonnas tutvusi- me metsataimestikuga, käisime allikal, vaatlesime looduses erine- vaid pinnavorme. Metsamoori pe- repargis tutvusime taimedega, mis aitavad meid siis, kui kimbutab kõha, hammustab sääsk või on mõni muu terviseprobleem.

Meil on maalapsed, kes puutuvad kokku põllutöödega. Missuguseid põllutööriistu on aegade jooksul kasutatud, käisime vaatamas Üle- nurnel põllumajandusmuuseumis.

Kutsesuunitlust alustatakse juba lasteaias, tutvudes erinevate elukut- setega. Küll oli huvitav käia Võrus suures kaubahallis ja ise sisseoste teha. Käisime veel Tilsi raamatuko- gus, Ööbikuorus jaanalinufarmis, Tartus Vanemuise teatris ja Võrus Katariina kohvikus.

Emadele kujunes meeldejäävaks

ürituseks emadepäev maanteemuu- seumis. Tervisenädalal matkasime Mammaste terviseradadel ja osale- sime lasteaegade spordifestivalil Värskas. Raske on panna sõna- desse seda rõõmu, mida tundsid lapsed, kui käisime ujulas. Ikka küsiti, kas läheme veel tagasi.

Kõik need üritused on rikasta- nud laste tundemaailma, laienda- nud silmaringi ja sõnavara. Hiljem on lapsed püüdnud kogetut väljen- dada kunsti, voolimise ja meister- damise kaudu.

Lastevanemate koosolekul oli võimalik tutvuda oma lapse arengumapiga, kuhu koondatakse tööd, mis näitavad lapse arengut. Uuel õppeaastal alustavad õpetajad arenguvestlusi, et oma kasvandikke paremini tundma õppida.

Parandamist vajab koostöö laste- vanematega, kelle lapsed tulevad lasteaeda koolibussiga. Sageli unustavad või kaotavad lapsed infosedeli ja vanemad ei tea, mis toimub. Soovida jätab ka õppe- ja toiduraha tasumine. Ärge unustage, et ka juunis ja augustis, kui laps viib suvepuhkusel, tuleb tasuda õp- pevahendite maks 75 krooni kuus.

Lasteaed alustab tööd 6. augustil oma tavapärase päevakavaga. Uutel lastel peab olema kaasas perearsti tervisetõend. Kindlasti soovime last harjutada vähemalt paar nädalat, et ta kohaneks uute tingimuste, sõprade ja õpetajatega. Soovin teile kõigile kaunist suve- puhkust. Kohtume taas augustis!

Anne Pugast, juhataja

XIII suvemängudelt Lahedale auhinnaline koht

8. - 9. juunil toimusid XIII Põlvamaa suvemängud, mida korraldas see-kord Veriora vald.

Esimesel õhtul koguneti Põlva linnastaadionile, kus suvemängude raames toimusid ka Põlvamaa kergerüstiku meistrivõistlused, mis läksid arvesse ühe kohustusliku alana.

Laheda SK eest võistles kergerüstikus 31 spordihuvilist. Esikoha saavutasid Üllar Tintso MV2 kuulitõukes, Elin Suits naiste ja Marge Tigas NV2 odaviskes ning Marek Hunt meeste 100 m jooksus. Lisaks tuli veel teisi ja kolmandaid kohti. Kergerüstikus edestas Laheda SK kokkuvõttes napilt Räpina SKd (üldse osales 11 võistkonda).

Teisel päeval koguneti Viluste

põhikooli staadionile, kus toimus ka suvemängude avamine. Kurvaks tegi asjaolu, et vähesed võistkonnad olid suutnud komplekteerida oma meeskonna ka teise päeva aladeks. Vähemalt kergerüstiku esikolmik oli seda suutnud ja päris võistlusest karikaid ei jagatud.

Kohe esimeste aladega libises teistest ette Räpina SK, võites kõik kolm teatevõistlust. Laheda SK ja OK Kobras vahel käis heitlus teise ja kolmanda koha pärast. Määravaks sai teine kohustuslik ala - võistkondlik lasketeatejooks - , kus meie laskurid suutsid kiiremini mööda lasta ja finišisse joosta.

Räpina SK võitis 11st alast seitse ja saavutas kokkuvõttes kindla esiko-

ha. Laheda SK ja OK Kobras said mõlemad kaks esikohta, samuti kogusid mõlemad võrdselt punkte. Määravaks sai see, et Laheda SK oli ainuke võistkond, kes osales kõigil aladel ja seega oli meil alade kohtade võrdluses kolmandaid kohti rohkem kui orienteerumisklubil. Üldse osales erinevatel aladel 14 võistkonda. Laheda SK saavutas väga tubli 2. koha.

Siinkohal tuleb jälle tänada kõiki, kes võtsid vaevaks ennast kas või natuke liigutada ja aega tervislikult veeta. Laheda SK ootab teid ka järgmistele mängudele ja juba suvel maakondlikule suvevolle 5. etapile, mis peaks toimuma 11.augustil Ridali lennuväljal.

Davis Kostõgov

Laskejooksu kapten Olev Veberson jõudis järeltulele, et tuleb kiiresti mööda lasta ja kiiresti joosta. Nii ka tehti ja võideti!

DAVIS KOSTÕGOVI foto

Põlvamaa XIII suvemängudel võistlesid Laheda spordiklubi eest:

Sveta Konovalova (kergerüstik, võistkondlik kuulitõuge), Ruth Pihle (kergerüstik, võistkondlik kuulitõuge, rannavolle), Kaili Hallik (kergerüstik), Kati Eespäev (kergerüstik, võistkondlik kaugus ja pendel, rannavolle), Diana Männiste (kergerüstik), Elin Suits (kergerüstik), Eve Hütt (kergerüstik, võistkondlik kaugus ja pendel, laskejooks), Lea Salu (kergerüstik), Diana Raja (kergerüstik), Marge Tigas (kergerüstik), Vailika Landmann (kergerüstik, võistkondlik kaugus ja pendel, laskejooks), Mariana Dorits (kergerüstik), Kaidi Kuur (kergerüstik), Liisa Devtsuk (kergerüstik), Elen Filatov (kergerüstik, võistkondlik kaugus, pendel ja kuul, tänavakoss, laskejooks), Triinu Tintso (kergerüstik, tänavakoss), Arli Tintso (tänavakoss), Geidi Kuklase (tänavakoss), Meriliis Mandel (rannavolle), Üllar Tintso (kergerüstik), Enno Austa (kergerüstik, rannavolle), Agris Kahar (kergerüstik), Davis Kostõgov (kergerüstik, tänavakoss), Taavi Filatov (kergerüstik, võistkondlik kaugus ja pendel, laskejooks), Kaupo Puussepp (kergerüstik, võistkondlik kaugus, pendel ja kuul, laskejooks, rannavolle), Andrus Pisarenko (kergerüstik, võistkondlik kuulitõuge), Marek Hunt (kergerüstik, võistkondlik kaugus ja pendel, tänavakoss), Martin Rammul (kergerüstik), Silver Suurniit (kergerüstik), Kaido Hallik (orienteerumine), Innar Kivi (rannavolle), Tarmo Tobreluts (rannavolle), Kuido Kuur (kergerüstik), Mirko Hurt (kergerüstik, tänavakoss), Rauno Veberson (kergerüstik, tänavakoss), Hardi Kuklase (tänavakoss), Tanel Tammemägi (kergerüstik, orienteerumine, tänavakoss), Olev Veberson (kergerüstik, võistkondlik kaugus, pendel ja kuul, laskejooks, tänavakoss).

Jõuame kõik elusana koju!

Eestis valitsevat liikluskultuurit on juba nimetatud surmaralliks. Inimesed peavad liiklust üheks suuremaks turvalisuse ohustajaks meie riigis, sest liikluses osaleme paratamatult kõik: sõidukijuhina, mootorratturina, rollerijuhina, jalgratturina või jalakäijana.

Iga suve algul on politsei teinud selgitustööd, et suvisel pidude ja ürituste rohkel ajal tuleb liikluses mõistlik ja ettevaatlik olla. Erandiks pole ka tänavune aasta. Lõuna politseiprefektuur on kuulutanud juuni-

kuu liikluskuuks, kus liikluses toimuvale pööratakse veel suuremat tähelepanu kui seni. Erilise tähelepanu alla võetakse piirkiruse ületajad, joores juhid ja turvavarustuse mittekasutajad.

Juba 24. mail alustas prefektuuri liiklustalitus uudse töövõttega avalikku kiiruseõhutamist kohtades, mis valiti välja liikluseõnnetuste statistilise analüüsi põhjal. Igas maakonnas on maanteedel omad ohtlikud lõigud, kus kiiruseületamisest põhjustatud liikluseõnnetusi juhtub rohkem kui mujal. Politsei loodab avaliku kiiruseõhutamise suurendada autojuhtide ettevaatlikkust ja tähelepanelikkust ning vähendada

liikluseõnnetuste arvu.

Alates juunikuust pakub Lõuna politseiprefektuur kõigile liiklejatele võimaluse osaleda ise liikluse turvalisemaks muutmisel avatava liiklusliini kaudu. Liiklusliini numbrile 14900 oodatakse teateid eelkõige selliste rikkumiste kohta, mis politsei otsesest sekkumisest ei vaju, nagu ohtlikud manöövrivid, punase tule alt läbisõitmine, liikluseeskirja rikkumine ülekäiguradadel vms. Liiklusliinile tulnud teate põhjal võetakse liikluseeskirja rikkunud auto valdajaga telefonitsi ühendust ning talle antakse teada, et tema toimepandud rikkumist on märganud. Seejärel kantakse rikkumine ka politsei and-

mebaasi. Liiklusliini abil loodab politsei lahendada suure hulga vähem ohtlikke liikluserikkumisi, pakkudes rikkujatele menetluse ja karistuse kõrval alternatiivi.

Tulemas on võidupüha ja jaanipäev. Politsei varasemad kogemused näitavad, et kahjuks pööratakse pidutsedes harva tähelepanu väärti käituvate kaaskodanike korralekutsumisele. Paljud joores juhtide süü tõttu juhtunud liikluseõnnetused võinuksid olemata olla, kui sellise roolikeeraja kaaslased oleksid õigel ajal vahele astunud. Kui näete, et autoga läheb sõitma purjus inimene, teatage sellest kiiresti politsei tasuta telefonil 110 või liiklusliini

telefonil.

Eriti ohtlikud on alkoholi juures noored. Lõuna-Eesti maakondades rooli tagant tabatud alkoholi juures noorukite hulk on kasvanud peaaegu kaks korda. Noorte jalgratturite, mopeedi- ja rollerijuhtide ning jalakäijate liikluserikkumiste arv on kasvanud üle kahe korra.

Kõigil on võimalik anda panus selleks, et politsei võiks pärast jaanipäeva avalikkusele teatada, et need pühad möödusid liikluses rahu-likult. Liiklusohutus sünnib meie endi õigest käitumisest. Jõuame kõik elusana koju!

Jan Jõema,
Laheda valla konstaabel

Südameilt ära

Aeg läheb, aga mõni kogemus on nii hinge kinni jäänud, et seda tuleb jagada.

Mai alguses käisime metsa koristamas. Õpilaste, õpetajate ja metsameeste pahameel oli suur, sest igaaastast koristusringilt saadi üle kümne kantmeetri prügi.

Metsateede ääres vedelesid pudelid ja pakendid, mis on autokendest välja visatud. Mitmesse kohta metsas aga olid inimesed prügimäed kokku vedanud. Autoga oli metsa sõidetud ning kõik oma elamise mittevajalik kraam puude alla maha kallatud. Kõige rohkem leidis sellistes prügimägedes aga beebimähkmeid ning taarat. On kurb, et lapsevanemad ei hooli teiste laste tööst: koristame ju iga aasta metsa alt mähkmeid ja muud sodi.

On vale arvata, et metsa alla toodud prügi eest ei pea midagi maksma. Jah, metsa risustaja küll ei pea, aga keegi teine peab. Kahju, et selleks on metskond. Selle raha eest, mida metskonnad igal aastal prügi eest maksavad, võiks istutada hoopis uusi puud või arendada välja puhkekohti.

Ometi kord võiksid inimesed aru saada, et Eesti metsad on meie kõigi jaoks, olgu siis seenel, marjul või puhkamas käimiseks. Meie kodu ei peaks lõppema ukse või värava taga. Kui näete, et keegi veab prügi selleks mitte ettenähtud kohta, teavitage keskkonnateenistust või kohalikku metskonda.

9. mail istutasime Vana-Koiola metsa üle 1000 kuusebeebi. Pärast istutustööd pakuti saiakesi ja limonaadi ning metsnik Are Orion tutvustas lastele oma tööd.

Eelmisel aastal istutasime kooliga oma parkmetsa, kuhu sai panime kasvama eri liiki puud. Selle aasta kevadel aga arvas keegi, et tal on õigus osa puud metsast üles kaevata ja endale koju viia. Me loodame, et need varastatud puud ei hakka sellele inimesele iialgi silmailu pakkuma. Teadmiseks sellele inimesele: puud on võimalik turu pealt või taimeäridest osta. Ka meie koos metskonnaga oleme pidanud puud sinna langile ostma.

Kui keegi äraviidud puudest midagi teab, palume infot meiega jagada.

Siret Lillemäe,
Vana-Koiola kooli juhataja

Konkursil "Kaunis Eesti kodu 2007" autasustati mastivimpliga Heiki ja Silvia Tintso Pihle talu Pragi külas.

MAIDU JAASONI foto

Konkursil
"Kaunis Eesti kodu
2007" autasustati
mastivimpliga
Merike ja Valle
Kuklase
Rammuli talu
Vardja külas.

MAIDU JAASONI foto

Õnnitleme!

*Las su pidupäev olla sama helge kui mälestused läbi aastate,
sama soe kui armastus su ümber ja sama eriline kui su tänased soovid...*

Laheda vallavalitsus ja volikogu

Juuli		September	
ILME SAAR 91	NELLI NIKOPENSIUS 79	EIDA-ADELE VAASA 91	RUDOLF DORBEK 82
LINDA KALLAS 84	ALFRED URM 78	EVALD LEPVALTS 89	VERNER PATRAEL 81
GUSTAV RAIGLA 81	ARMILDA REBANE 78	ERNST VAAL 88	ALBERT SOOTS 81
MAIMU HÄRMS 80	MARIA HARING 78	ADELE KUKLASE 86	VALFRED HAAVALO 81
JOHANNES HAAVALO 80	LAINA VILL 78	GUSTAV NIKOPENSIUS 83	SELMA SAUL 81
HERMINE KUKLAS 80	HELU TATTAR 77		HELDUR SAMMAS 79
LISETTE PATRASON 78	ELLEN MIKSON 77		ELMAR SABRE 79
HEKI HELJULA 76	OLEV PALO 76		KALLISTA TARKUS 78
AINO PÜTTSEPP 75	ASTA EESMAA 74		AKSEL TOOM 77
SILVIA HINDRIKSOO 73	HELU KÕRGE 74		ILSE-ADELE TIGAS 77
ARTIINE VAINO 72	MAHTA PRAGI 73		ELLO RAUDNAGEL 74
IVAR VAASK 72	VELLO UTSU 71		UNO-EDUARD EESMAA 73
HELVI KINTSIRAUD 71	VÄINO TINTSO 71		VAIKE PECHTER 73
LAINA PÄRNAMETS 70	VALVE KOOSAPOEG 70		HELE KÄGO 72
EHA KIVI 70	MARJE OLESK 68		KALEV TOOVA 71
AILI PALO 68	AIMI TOHVRI 67		EEVI VANA 71
MAIDO-VALDEKO 68	HEINAR TOMSON 67		VILLU HÜTT 71
VAINO 68	HELLAR PÄRNAMETS 67		MARTIN KIVIT 71
ADELE KIVIT 66	AINO ASI 66		HELDUR JUKS 70
LEMBIT TENSING 65	AUGUST VILLEMSON 65		ÜLLE HERNE 69
PEETER TOOTS 62	JAAK PURU 65		TAIMI KEPP 69
SIRJE SAAR 62	EEVI VAIVERE 64		ELLA PÄHN 69
TIINA VALDMAA 61	EEVI KOMMER 64		VIIVI SISSAS 68
MAIE KUSMA 61	UULI ERMLA 64		MATI NÕMMIK 66
ARVED KAUTS 60	LOORE KIVI 61		AILI KÕIVSAAR 66
	AILI LEIS 60		ENDEL ROSENTAL 63
			HELE KÜLAOTS 63
			OLGA LEPISTE 63
			ANNE PUGAST 63
			MAIMU TOOMLA 62
			ÜLO LAAN 61
			ARVO HALLOP 60

Kultuuriüritused

22. juunil kell 19 Lahe mõisapargis jaaniõhtu. Tantsumuusikat mängib ansambel Projekt, toimuvad jaanimängud. Keelekastet, suupisteid müüb puhvet.

22. juunil kell 20 Luhtsi kiigeplatsil Pragi küla IV külapäev ja jaanituli. Lustilised piigad Mulgimaalt, seltskondlikud mängud, õnneloos ja minioksjon. Kaasa võtta piknikukorv. Peo juht Lõuna-Eesti pillimees Bruno.

23. juunil kell 21 Tilsis Kõrbjärve ääres Laheda valla jaanituli. Kavas kontsert, mängud ja võistlused igale eale, ühisantsud. Õhtu juhib Kadri Laube, tantsuks mängib Helena & Band, plaate keerutab DJ Heiti Salumets. Jaaniloterii, ilutulestik. Kohal on puhvetid. Sisepääs peoplatsile 25 krooni, lastele tasuta.

28. juulil kell 19 Tilsis Kõrbjärve ääres noortefestival "Laheda rock". Lavale astuvad noorteansamblid üle kogu Eesti. Pilet 30 krooni, käepael 50 krooni.

11. augusti kell 11 Ridali lennuväljal lennupäev ja Põlva maakonna meistri-võistluste V etapp paarisvõrkpallis. Sisepääs platsile 35 krooni, lastele tasuta.

Teated

Lahe raamatukogu puhkab 25. juunist 15. juulini. Laenata saab raamatuid ka puhkuse ajal 2. juulist 6. juulini kella 10-13.

Uued raamatud

Tilsi raamatukogus

Ilukirjandus
Tangsoo, J. "Marukoer"
Biin, A. "Linna valitsemine"
Greene, G. "Salakaubavedajad"
LeCallet, B. "Pulmatort"
Luik, V. "Kõne koolimaja haul"
Teatme-ja teaduskirjandus:
Lysyia, J. "Arkamisjärgne treening"
Ainscough, C. "Läbimurre"
Erin, A. "Praktiline kaloriraamat"
Vilu, V. "Sõrmeperre seiklused"
Kolpus, M. "Sõnast ja nimest"
McNeal, S. "Tsaari päästmise salaplaan"
NB! Raamatukogu on suvel suletud 3. - 5. juulini, 9. - 13. juulini ja 24. juulist - 24. augustini.

Tänu

Aitäh kõigile, kes jõu ja nõuga on aidanud koristada Lahe mõisa ümbrust. See on muutunud palju kaunimaks. Loodan, et selline koostöö jätkub ka edaspidi. Ainika

Iirised Andres ja Laine Vaasa koduaias.

MAIDU JAASONI foto

Laheda Valla Sõnumid

Väljaandja: Laheda vallavalitsus ja volikogu
Põlvamaa, Tilsi side 63001, Tilsi küla
Tel 792 9380, e-post: lahedalet@hot.ee
Toimetaja: Naima Navi Küljendus: AS Võru Teataja Trükk: AS Võru Täht
Ilmub kuu viimasel reedel.

Sündinud

24.04.2007 sündis **Helle-Mai Ojamaa**
23.05.2007 sündis **Eliina Pisarenko**

Järgmine Laheda Valla Sõnumid ilmub septembrikuu viimasel reedel. Ilusat suve!